

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 15 november 2023
(OR. en)

15481/23

POLCOM 274

FÖLJENOT

---

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	15 november 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2023) 740 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN om genomförandet och efterlevnaden av EU:s handelspolitik

---

För delegationerna bifogas dokument – COM(2023) 740 final.

_____

Bilaga: COM(2023) 740 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.11.2023
COM(2023) 740 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

om genomförandet och efterlevnaden av EU:s handelspolitik

{SWD(2023) 740 final}

INNEHÅLL

I. Inledning	2
I.1 Sammanfattning	2
I.2 Rapportens omfattning	8
II. Till fullo utnyttja de möjligheter som EU:s handelsavtal erbjuder	11
II.1 Handel med förmånsländer – den huvudsakliga utvecklingen 2022	11
II.2 Fortsatt genomförande av EU:s handelsavtal i Asien, Nord- och Sydamerika, grannskapet samt länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet	17
III. Hjälpa små och medelstora företag att navigera i den globala handeln	30
IV. Hantera hinder och hitta lösningar	36
IV.1 Läget vad gäller handelshinder och undanröjande av handelshinder	36
IV.2 Den gemensamma kontaktpunkten	44
V. Bilateralt och multilateralt säkerställande av handelsåtaganden: tvistlösning	46
V.1 Användning av tvistlösning	46

I. Inledning

I.1 Sammanfattning

EU:s nätverk av 42 förmånshandelsavtal öppnar marknader och skapar möjligheter för EU:s företag, särskilt de 670 000 små och medelstora företagen som exporterar utanför EU, att handla och investera på mer förutsägbara och transparenta kommersiella villkor. Genom avtalen sammanlänkas Europa med tillväxtpoler utanför unionen som år 2024 förväntas stå för 85 % av tillväxten. **EU:s varuhandel med sina 74 förmånsländer¹** utgör 44 % av EU:s utrikeshandel (2 434 miljarder euro 2022, en ökning från 1 891 miljarder euro föregående år). EU:s tjänstehandel med förmånsländer uppgick 2021 till 901 miljarder euro, vilket motsvarar 46 % av EU:s totala tjänstehandel (2 012 miljarder euro).

EU:s handelsavtal har en positiv långsiktig effekt: under det senaste årtiondet har de hjälpt handelsblocket att upprätthålla en relativt stabil andel på 16–17 % av världshandeln med varor och tjänster. EU är trots en föränderlig global ekonomi och Kinas uppgång fortfarande det största handelsblocket, med ett unikt nätverk av avtal som inte återfinns hos andra utvecklade ekonomier. Handelsavtalens betydelse framgår också av exempel från **Fjärranöstern** och **Latinamerika**:

- Medan EU genom sina handelsavtal kunde öka sina andelar av *Sydkoreas* import, fortsatte Japan att bedriva handel på WTO-villkor och har sett sin handel med Sydkorea minska med 8 % under det senaste årtiondet.
- I *Latinamerika* låg EU:s andel av förmånsländernas import på en relativt stabil nivå (omkring 11 %) under perioden 1994–2021. Så var inte fallet för icke-förmånsländer, där EU:s andel minskade från 35 % till 20 %.

Några av **EU:s senaste handelsavtal**, såsom de med Sydkorea, Kanada och Vietnam, har stött EU:s exporttillväxt och lett till en betydande tillväxt inom några av de mest framgångsrika sektorerna under den period avtalen har varit i kraft:

- ✓ EU:s varuexport till *Sydkorea* har ökat med i genomsnitt 6 % per år sedan 2012, och för bilar och bildelar med 217 % under hela perioden.
- ✓ EU:s varuexport till *Kanada* har ökat med i genomsnitt 7,7 % per år sedan 2018, och för mejeriprodukter med 54 % under hela perioden.

---

¹ Förmånsländerna är fler än avtalen, eftersom många av avtalen omfattar flera länder, t.ex. EU:s avtal om ekonomiskt partnerskap med partnererna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet eller handelsavtalet med Centralamerika; Se även arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *Individual information sheets on implementation of EU Trade Agreements - SWD(2023) 740*. <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/e0e79f42-9797-4d5d-a5c3-f00eb26b8676/details>

- ✓ EU:s varuexport till *Vietnam* har ökat med i genomsnitt 20 % per år sedan 2020, och för läkemedel med 152 % under hela perioden.

Under 2022 **ökade handeln mellan EU och förmånsländerna** (*exklusive handel med energiprodukter*) **snabbare**, dvs. med 21,2 % eller 366 miljarder euro, än EU:s handel med partner utan avtal, som ökade med 18,9 %. Den totala handeln med EU:s 20 främsta förmånsländer ökade med i genomsnitt nästan 30 % under 2022, trots de ekonomiska och geopolitiska utmaningarna. Förmånshandelsavtalen hjälper EU:s företag att få tillträde till utländska marknader.

Samtidigt bidrar EU:s handelsavtal också till att **göra EU:s export mer motståndskraftig** mot geopolitiska chocker (såsom Rysslands oprovocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina och det beslut att avsluta EU:s beroenden av Ryssland som detta ledde till) genom att hjälpa företagen att diversifiera sin export och hitta nya marknader. Mellan 2021 och 2022 minskade EU:s export till Ryssland av varor som omfattas av sanktioner med 27 miljarder euro, medan EU:s export av samma varor till förmånsländer ökade med 174 miljarder euro. Ett konkret exempel är sektorn för maskiner och mekaniska apparater, där EU:s export till Ryssland minskade med 53 % eller 14 miljarder euro 2022. Förlusten av marknaden absorberades genom en ökning av EU:s export till förmånsländer (15 % eller 34 miljarder euro), framför allt Mexiko (+32 %), Turkiet (+27 %) och Kanada (+28 %). Handelsavtal minskar också ett alltför stort beroende av strategiska och kritiska produkter från en enda importkälla.

EU:s handelsavtal spelar även en viktig roll för importen genom att ge tillförlitlig tillgång till de insatsvaror som EU behöver för sin ekonomiska tillväxt. Genomförandet av framförhandlade åtaganden och partnerskap som utvecklats med ursprungsländer bidrar till att **stärka leveranskedjorna och diversifiera importkällorna** och minskar därmed EU:s övergripande beroende av tredjeländer, såsom är fallet när det gäller kritiska råvaror och energiprodukter. Till exempel ökade EU:s import från Kanada med 25 % under det senaste året, vilket underlättades av det övergripande avtalet om ekonomi och handel (**Ceta**) med Kanada, och omfattade främst råvaror och energiprodukter som har hjälpt EU att minska sitt beroende Ryssland. EU:s import av kritiska råvaror av avgörande betydelse för den gröna omställningen och EU:s produktion ökade med i genomsnitt 56 %², vilket kan jämföras med en ökning på endast 25 % för dessa råvaror från länder utanför EU. EU:s import av petroleumolja från Kanada (HS 27) fördubblades nästan, från 2,0 miljarder euro 2021 till 3,8 miljarder euro 2022.

Hur effektiva EU:s handelsavtal är beror till stor del på **genomförandet och efterlevnaden** av dem och på att det säkerställs att handelspartnerna respekterar sina åtaganden. Att både förebygga nya hinder för handel och investeringar och undanröja befintliga hinder är fortfarande en prioritering.

---

² Vid en jämförelse av importen före Ceta trädde i kraft (2016) och importen efter Ceta trädde i kraft (2022).

I detta sammanhang är det viktigt att **tidigt identifiera** de problem som berörda parter ställs inför på marknader i tredjeländer. Inrättandet av **den gemensamma kontaktpunkten**³ 2020 hjälper företag att rapportera (påstådda) hinder för marknadstillträde eller överträdelse av åtaganden om handel och hållbar utveckling till kommissionen. Detta hjälper kommissionen att bedöma och, när det är motiverat, följa upp dessa med respektive partnerland. Berörda parter i EU som rapporterar ett (påstått) hinder för tillträde till en marknad i ett tredjeland eller en överträdelse av hållbarhetsregler med koppling till handel och hållbar utveckling eller det allmänna preferenssystemet kan vända sig till **en enda kontaktpunkt**. Sedan lanseringen i november 2020 har detta lett till över 90 externa klagomål, varav mer än 30 rörde nya handelshinder, som sedan har registrerats och offentliggjorts i Access2Markets-portalen⁴ och följs upp av kommissionen med berörda partnerländer. Två klagomål omfattade påstådda överträdelse av bestämmelser om handel och hållbar utveckling, ett område på vilket kommissionen också har uppdaterat sin vägledning för att öka insynen och förutsägbarheten för berörda parter genom att fastställa de specifika tidsramar som den arbetar med – upp till 120 dagar – för att göra en inledande bedömning och fastställa och vidta lämpliga åtgärder, och genom att tydligare klargöra vem som kan inge klagomål.

Vid **hanteringen av handelshinder** förlitar sig kommissionen på ett fortlöpande samarbete med handelspartner **inom de strukturer** (t.ex. kommittéer och arbetsgrupper) som inrättats inom ramen för EU:s bilaterala handelsavtal och WTO. Ett aktuellt exempel på mobiliseringen av bilaterala strukturer var avskaffandet 2022 av hinder för import av **läkemedel från EU till Vietnam**, till ett värde av 1,5 miljarder euro per år, som uppnåddes i nära samarbete med medlemsstaterna och EU-industrin. Detta byggde på bilaterala diskussioner i de relevanta kommittéer som inrättats genom handelsavtalet mellan EU och Vietnam. Ett aktuellt exempel på *förebyggande av hinder* genom mobilisering av *WTO:s strukturer* var den anpassning som Egypten genomförde, efter diskussioner med branschorganisationer i EU och i WTO:s kommitté för tekniska handelshinder, av sina planerade regler för kosmetika, som skulle ha skapat onödiga svårigheter för EU-företag att komma in på den egyptiska marknaden.

De flesta problemen undanröjs genom bilaterala kontakter med parterna, men 2022 inledde EU återigen **rättsliga efterlevnadsåtgärder** i fall där andra insatser inte hade gett tillfredsställande resultat. Ibland räcker det att ta de första stegen i WTO:s tvistlösning för att de berörda parterna ska fokusera på en ömsesidigt tillfredsställande lösning. Så var fallet i den rättstvist som EU inledde i början av 2022 mot Förenade kungariket och som ifrågasatte Förenade kungarikets diskriminerande **nationella subventionssystem för vindkraft**. Systemet innehöll ett kriterium om lokalt innehåll som gynnade produkter med ursprung i Förenade kungariket i förhållande till importerade produkter och därmed uppmuntrade företag i EU och Förenade kungariket att antingen handla eller investera lokalt. Bara fyra månader efter det att EU begärde samråd i WTO träffade parterna ett avtal som löste tvisten och säkrade lika villkor för EU:s leverantörer.

---

³ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>.

⁴ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/sv/barriers>.

Inom ramen för **WTO inledde EU** även tre andra **WTO-tvister**, utöver den ovannämnda tvisten med Förenade kungariket: två med *Kina*, som rörde diskriminerande handelsmetoder för varor och tjänster från Litauen respektive åtgärder som påverkar skyddet och hävdandet av immateriella rättigheter, samt en med *Egypten*. I det senare fallet gjordes vissa framsteg då *Egypten* åtog sig att förbättra importregistreringsförfarandet. Kommissionen bevakar för närvarande situationen. EU har även **haft framgångar i fyra pågående WTO-tvister**: de bindande och slutliga avgörandena i *Turkiet – läkemedel* och *Colombia – frysta pommes frites* innebar en stor seger för EU. Kommissionen bevakar nu de förlorande parternas efterlevnad av panelens avgöranden. I *Indien – IKT-produkter* och *Indonesien – exportrestriktioner för nickelmalm* segrade EU, vilket ledde till att Indonesien överklagade panelens rapport till WTO:s icke-fungerande överprövningsorgan (en metod som går under benämningen ”överklagande till ett rättsligt tomrum”). EU:s genomdrivandeförordning ändrades i början av 2022 för att ta itu med just denna typ av situation. Den gör det nu möjligt för EU att genomdriva internationella skyldigheter som WTO-medlemmar som Indonesien och Indien har kommit överens om när en handelstvist blockeras trots EU:s ansträngningar att med de bästa avsikter följa tvistlösningsförfarandena.

Under 2022 gick EU också segrande ur den **bilaterala tvisten** med *Södra Afrikas tullunion* om exportrestriktioner för fryst fjäderfä och gjorde framsteg med att lösa vissa aspekter som togs upp i den pågående bilaterala tvisten med *Algeriet* om importrestriktioner.

När det gäller att upprätthålla beslutsförfarandet och tvistlösningen inom WTO under den tid WTO:s överprövningsorgan fortfarande är dysfunktionellt har EU haft framgångar i arbetet med WTO-medlemmarnas deltagande i **det tillfälliga flerpartsarrangemang för skiljedomsförfaranden** som inrättades som en tillfällig lösning till dess att WTO:s överprövningsorgan åter fungerar. Japan är den senaste deltagaren och anslöt sig i mars 2023, och Filippinerna håller också på att bli medlem. Instrumentet testades för första gången i den ovannämnda tvisten med *Colombia* om införandet av handelspolitiska skyddstullar för frysta pommes frites från Belgien, Nederländerna och Tyskland.

EU:s insatser för att ta itu med hinder för marknadstillträde i partnerländerna har visat sig ge resultat: under 2022 var EU:s export till tredjeländer 7 miljarder euro högre tack vare det arbete med att undanröja hinder som utförts mellan 2017 och 2021. Kommissionen lyckades undanröja **31 handelshinder i 19 partnerländer** över hela världen, med stöd av medlemsstaterna och berörda parter.

Kommissionen fortsatte också att göra företagen uppmärksamma på de fördelar som handelsavtalen erbjuder och hur de bör användas, med särskilt fokus på små och medelstora företag. Plattformen **Access2Markets** har lockat över fem miljoner unika besökare sedan den lanserades i oktober 2020. 70 % av användarna är baserade i EU. Access2Markets har utvecklats till en bredare plattform som integrerar flera handelsverktyg – förutom information om import och export av varor innehåller den också det nya ”handelsassistent”-verktyget för tjänster och investeringar i Kanada och Förenade kungariket. Detta har använts 9 000 gånger sedan lanseringen.

Kommissionen har ett nära samarbete med andra **EU-institutioner** för att öka medvetenheten om handelsavtalen och de åtgärder som vidtagits för att stödja genomförandet och efterlevnaden av dem. Utöver den regelbundna informationen till **Europaparlamentet** om olika aspekter av efterlevnad och genomförande (t.ex. samarbetet mellan kommissionen och EU-delegationer i tredjeländer och integreringen av slutsatserna från översynen av handlingsplanen om handel och hållbar utveckling i genomförandet av befintliga avtal) har flera parlamentsledamöter vidtagit åtgärder för att stödja arbetet med marknadstillträde i sina hemländer. Kommissionen ökade även de samordnade åtgärderna **med medlemsstaterna** för att nå berörda parter på plats, både inom EU och i partnerländerna (genom ett närmare samarbete mellan EU-delegationerna och medlemsstaternas ambassader). Som framgår av denna rapport innebär gemensamma insatser från kommissionen, EU-delegationer, Europaparlamentet och medlemsstaterna inte bara bättre möjligheter att undanröja hinder för marknadstillträde, utan de förhindrar också att nya hinder uppstår. Dessa gemensamma insatser bidrog också till fler berörda parter kunde nås (i synnerhet små och medelstora företag) och informeras om de möjligheter som EU:s handelsavtal medför. Dessa möjligheter rör export och import med nolltullsats och med förmånstillträde till sektorer som inte annars är tillgängliga, och även tillträde till nya marknader för tjänster och offentlig upphandling. Gemensamma **Market Access Day**-evenemang arrangerades under 2022 och första halvåret 2023 i Ungern, Lettland, Sverige, Frankrike, Kroatien, Tjeckien och Italien.

I juni 2022 slutförde kommissionen sin **översyn av handel och hållbar utveckling**⁵, som innebär ett förbättrat genomförande och en skärpt efterlevnadskontroll av bestämmelserna om handel och hållbar utveckling i elva av EU:s handelsavtal med 18 partnerländer som har ett kapitel om handel och hållbar utveckling. I meddelandet om handel och hållbar utveckling identifieras politiska prioriteringar och viktiga åtgärds punkter för att ytterligare öka effektiviteten hos den nuvarande engagemangsbaserade strategin för handel och hållbar utveckling, som bygger på den internationella ramen och normer, genom förbättrat genomförande och skärpt efterlevnadskontroll. I den nya strategin ingår i synnerhet användning av handelssanktioner vid överträdelser av centrala bestämmelser om handel och hållbar utveckling. Detta kommer att tillämpas vid framtida förhandlingar och vid pågående förhandlingar på lämpligt sätt.

I **Latinamerika** har till exempel denna nya strategi, tillsammans med en rad uppdrag i partnerländerna och partnerregionerna, möjliggjort ett djupare och mer direkt samarbete med de berörda parterna och lett till att Colombia och Peru har sett över sin arbetsrättslagstiftning.

Under rapporteringsperioden ratificerades bland annat **Internationella arbetsorganisationens (ILO) grundläggande konventioner** av och trädde i kraft i **Japan** (nr 105 om avskaffande av tvångsarbete) och **Sydkorea** (nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, nr 98 om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten och nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete).

---

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0409>.

Genomförandet av åtagandena om handel och hållbar utveckling innebar också ytterligare anpassning av **den inhemska lagstiftningen** i partnerländerna till internationella normer. Här har EU:s arbete med **Vietnam** lett till en pågående, **mer heltäckande reformering av arbetsrättslagstiftningen** för att möjliggöra inrättandet av oberoende fackföreningar, medan EU:s arbete med **Japan** bidrog till utformningen av Japans riktlinjer om tillbörlig aktsamhet när det gäller mänskliga rättigheter, vilket lett till att de japanska företagen i betydlig större utsträckning genomför sin anskaffning på ett ansvarsfullt sätt och i linje med internationella normer.

De **inhemska rådgivande grupper** som inrättats inom ramen för EU:s senaste handelsavtal fortsatte att ge råd till kommissionen om situationen på plats i partnerländerna. Detta gjorde det möjligt för kommissionen att bland annat uppmärksamma och följa upp begränsningar som hindrar fackföreningarnas arbete inom banansektorn i *Ecuador*. När det gäller *Sydkorea* uppmärksammade den inhemska rådgivande gruppen kommissionen på påstådd diskriminering av leveransarbetare i Sydkorea. Kommissionen tog då upp denna fråga med Sydkorea i samband med genomförandet av expertpanelens rapport i den bilaterala tvisten om arbetstagares rättigheter.

Under rapporteringsperioden fortsatte de inhemska rådgivande grupperna att bidra med underlag till genomförandearbetet genom **skrivbordsstudier**, undersökningar av frågor rörande rättvis handel i den andinska regionen och det institutionella skyddet inom plattformarbete i Sydkorea.

Kommissionen slutförde sin preliminära analys av **det första formella klagomålet om handel och hållbar utveckling** som mottagits av **den gemensamma kontaktpunkten**. Klagomålet ingavs av den nederländska icke-statliga organisationen CNV Internationaal på colombianska och peruanska fackföreningars vägnar. Klagomålet gäller arbetstagares rättigheter inom gruvsektorn i Peru och Colombia.

Liksom i frågor om marknadstillträde för kommissionen en fruktbar dialog med EU-institutionerna och medlemsstaterna om genomförandet och efterlevnaden av *hållbarhetsåtaganden*. I oktober 2022 antog Europaparlamentet en resolution⁶ om översynen av handlingsplanen om handel och hållbar utveckling, där man välkomnar kommissionens meddelande och med tillfredsställelse noterar kommissionens avsikt att stärka kapitlen om handel och hållbar utveckling i EU:s handelsavtal. Kommissionen intensifierar också sitt samarbete med medlemsstaterna genom expertgruppen för handel och hållbar utveckling.

Kommissionen fortsatte också att på hög nivå samarbeta med **Ekonomiska och sociala kommittén**, framför allt mot bakgrund av den roll som denna har när det gäller att stödja de inhemska rådgivande grupperna. Vid det tredje mötet mellan alla de inhemska rådgivande grupperna i EU den 17 april 2023 deltog 130 deltagare från elva inhemska rådgivande grupper i EU.

---

⁶ Europaparlamentets resolution av den 6 oktober 2022: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022IP0354>.

Sist men inte minst gjordes viktiga framsteg i slutförandet av EU:s verktygslåda med lagstiftning. Under 2022 **antog EU tre nya autonoma instrument** som påverkar handeln. Även om dessa inte i sig är verktyg för att genomdriva framförhandlade åtaganden om handel, gör de det möjligt för unionen att agera mer effektivt mot ekonomiskt tvång (instrumentet mot tvång) och säkerställa eller återställa lika villkor (instrumentet för internationell upphandling och förordningen om utländska subventioner), vilket fyller en lucka i det internationella regelverket.

- Den 6 juni 2023 nådde parlamentet och rådet en överenskommelse om ett **instrument mot tvång**⁷. Den nya förordningen kommer att skydda EU:s och medlemsstaternas intressen i händelse av ekonomiskt tvång – närmare bestämt när ett tredjeland pressar EU eller en medlemsstat till att göra ett visst val, på något som helst av sina kompetensområden, genom åtgärder som påverkar handel eller investeringar. Ett viktigt mål med förordningen är i själva verket att avskräcka från och förhindra ekonomiskt tvång. I den nya förordningen föreskrivs också internationellt samarbete när det gäller ekonomiskt tvång. Den nya förordningen förväntas träda i kraft under fjärde kvartalet 2023.
- Förordningen om **instrumentet för internationell upphandling**⁸ trädde i kraft den 29 augusti 2022 och gör det möjligt för EU att efter en utredning begränsa tillträdet till EU:s upphandlingsmarknader för leverantörer från länder i vilka liknande tillträde till upphandling inte finns. Kommissionen har på Access2Markets-plattformen offentliggjort ett onlineformulär som medlemsstaterna och näringslivet kan använda för att inge klagomål, och har i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggjort riktlinjer för upphandlande myndigheter och upphandlande enheter om hur åtgärder inom ramen för instrumentet för internationell upphandling ska tillämpas.
- **Förordningen om utländska subventioner**⁹ trädde i kraft den 12 juli 2023, och genom den infördes en ny och omfattande uppsättning regler för att hantera snedvridningar till följd av utländska subventioner som beviljats företag som konkurrerar på den inre marknaden eller som lämnar anbud i offentliga upphandlingar. Detta täpper till en lucka i EU:s regler om konkurrens, offentlig upphandling och handel.

I.2 Rapportens omfattning

---

⁷ https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/protecting-against-coercion/qa-political-agreement-anti-coercion-instrument_sv.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32022R1031>.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2560&qid=1673254237527>.

Detta är den tredje konsoliderade **årsrapporten**¹⁰ om åtgärder för att genomföra och säkerställa efterlevnaden av multilaterala åtaganden om handel (WTO) och åtaganden i bilaterala förmånshandelsavtal. I rapporten ges en översikt över de viktigaste åtgärder som genomförts och resultat som uppnåtts under ledning av kommissionens ansvariga för efterlevnaden av handelsbestämmelserna¹¹ under 2022 och det första kvartalet 2023.

Det **åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar**¹² innehåller ytterligare information om 39 av EU:s större bilaterala förmånshandelsavtal som kompletterar avsnitt II.2 i rapporten.

På **kommissionens webbplats**¹³ finns kompletterande upplysningar till denna rapport i) om hur EU:s handel med förmånsländer utvecklades 2022, ii) om hur tullförmåner använts vid EU:s export och import per förmånsberättigad handelspartner, både för EU och för medlemsstaterna, samt iii) om tullkvoters utnyttjandegrad.

Denna rapport handlar främst om genomförande och efterlevnad inom ramen för EU:s handelsavtal, men rapporten bör också ses i ett bredare sammanhang tillsammans med följande åtgärder för ekonomisk säkerhet och för att säkerställa efterlevnaden på särskilda områden, om vilka **kommissionen rapporterar separat**:

- Användningen av **handelspolitiska skyddsinstrument** (antidumpnings-, antisubventions- och skyddsåtgärder), som behandlas i kommissionens årliga rapporter om skyddsåtgärder¹⁴.
- Övervakning av och åtgärder mot varumärkesförfalskning, pirattillverkning och andra intrång i **immateriella rättigheter**, som tas upp i kommissionens rapport om immateriella rättigheter¹⁵ och bevakningslistan för pirattillverkning¹⁶, vilka offentliggörs omväxlande vartannat år.

---

¹⁰ Den andra rapporten offentliggjordes den 11 oktober 2022 och finns på [Kommissionens register över handlingar – COM\(2022\)730 \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/press-room/detail/2022/10/11-10-2022).

¹¹ Information om vad den ansvariga för efterlevnaden av handelsbestämmelserna har för roll finns på https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/chief-trade-enforcement-officer_sv.

¹² Arbetsdokument från kommissionens avdelningar *Individual information sheets on implementation of EU Trade Agreements - SWD(2023) 740* <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/e0e79f42-9797-4d5d-a5c3-f00eb26b8676/details>

¹³ Kommissionen/GD Handel; sida om genomförande och säkerställande av efterlevnad: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/implementing-and-enforcing-eu-trade-agreements_sv.

¹⁴ 41:a årsrapporten från kommissionen om handelspolitiska skyddsinstrument, antagen den 6 september 2023: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52023DC0506&qid=1694161661994> samt arbetsdokument från kommissionens avdelningar <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0287&qid=1694161661994>.

¹⁵ Den senaste rapporten om skydd och säkerställande av immateriella rättigheter i tredjeländer offentliggjordes den 17 maj 2023 och finns på https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-releases-its-report-intellectual-property-rights-third-countries-2023-05-17_sv.

¹⁶ Den senaste bevakningslistan för varumärkesförfalskning och pirattillverkning offentliggjordes den 1 december 2022 och finns på https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-publishes-latest-counterfeit-and-piracy-watch-list-2022-12-01_sv.

- **Granskningen av utländska direktinvesteringar och kontrollen av exporten av produkter med dubbla användningsområden**, som utgör EU:s strategiska handels- och investeringskontroll för säkerhet och som ingår i kommissionens årsrapporter om granskning av utländska direktinvesteringar¹⁷ och om förordning (EU) 2021/821 om exportkontroll¹⁸.
- Tillämpningen av ordningen med **EU:s allmänna preferenssystem**¹⁹, som tas upp i tas upp i kommissionens rapporter om det allmänna preferenssystemet.

---

¹⁷ Tredje årsrapporten om granskningen av utländska direktinvesteringar i unionen och arbetsdokument av den 19 oktober 2023 från avdelningarna: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2023\)590&lang=sv](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2023)590&lang=sv)

¹⁸ Statisk uppdatering om export av produkter med dubbla användningsområden: [COMMISSION-STAFF-WORKING-DOCUMENT-Statistical-update-on-dual-use-export-control-2021-2.pdf](https://ec.europa.eu/easf/commission-staff-working-document-statistical-update-on-dual-use-export-control-2021-2.pdf) ([europeansanctions.com](https://ec.europa.eu/easf/))

¹⁹ Den senaste rapporten om tillämpningen av förordningen om det allmänna preferenssystemet: JOIN(2023) 34 final

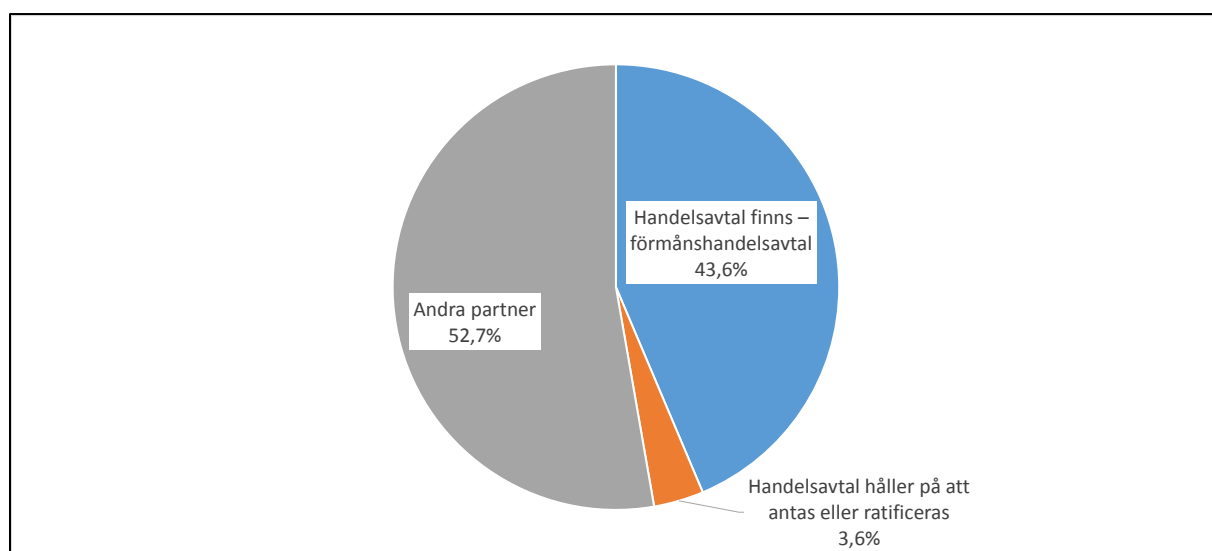
II. Till fullt utnyttja de möjligheter som EU:s handelsavtal erbjuder

II.1 Handel med förmånsländer – den huvudsakliga utvecklingen 2022

År 2022 skedde 44 % av EU:s handel inom ramen för förmånshandelsavtal...

EU:s varuhandel med de 74 förmånsländerna uppgick 2022 till 2 434 miljarder euro, vilket motsvarar 44 % av EU:s totala utrikeshandel²⁰. EU:s export till förmånsländer uppgick till 1 254 miljarder euro, och EU:s import från samma grupp av länder uppgick till 1 180 miljarder euro. Läger man till handeln inom avtal som håller på att antas eller ratificeras (3,6 %)²¹ skulle andelen för EU:s förmånshandel stiga till 47 %.

Figur 1: EU:s utrikeshandel (2022)

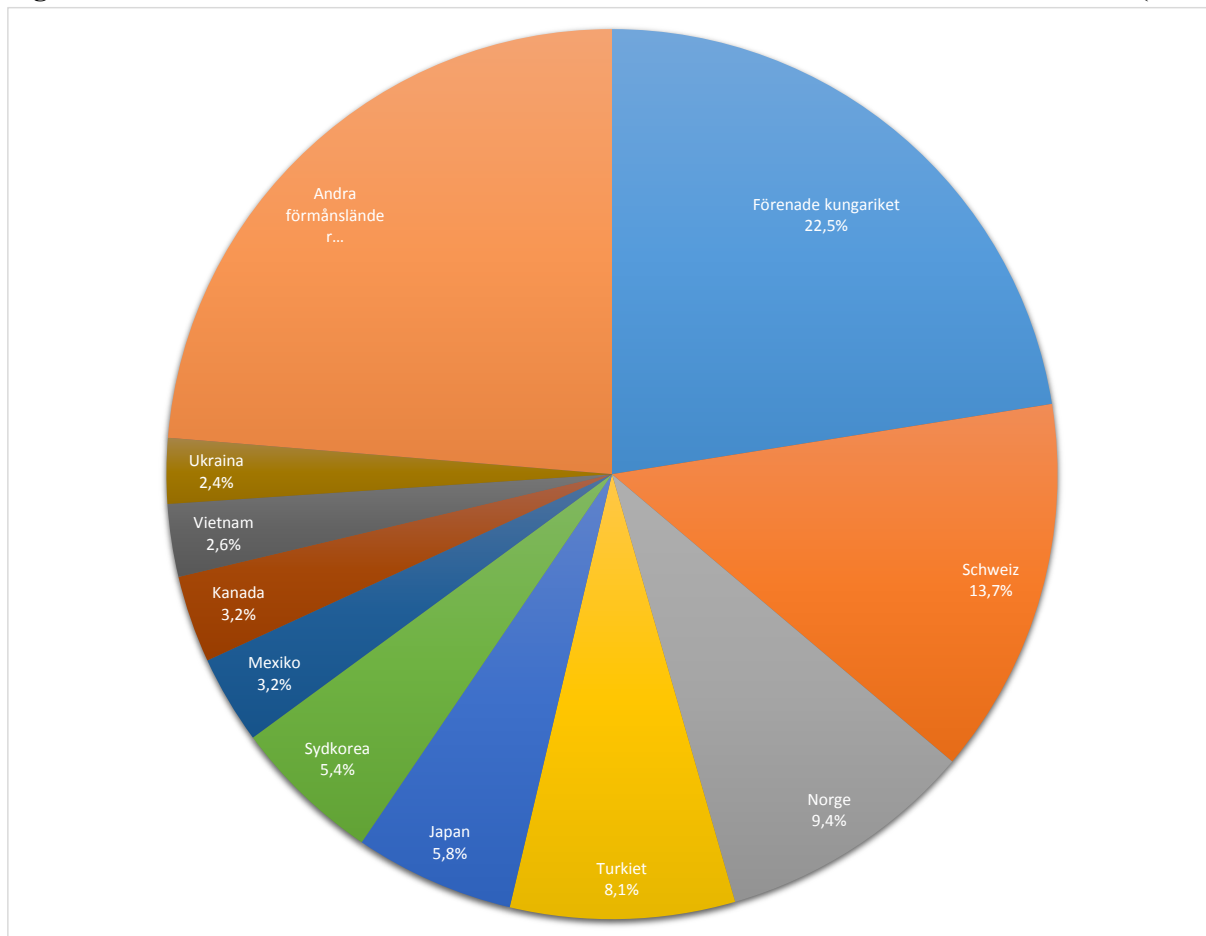
Källa: Eurostat, Comext (utdrag i april 2023).

Som framgår av figur 2 nedan är Förenade kungariket fortfarande EU:s största förmånsland, och står för 22,5 % av EU:s handel med de 74 förmånsländerna. Därefter följer Schweiz (13,7 %), Norge (9,4 %), Turkiet (8,1 %) och Japan (5,8 %). Tillsammans stod dessa fem länder för nära 60 % av EU:s förmånshandel 2022.

²⁰ Dessa 44 % (det blå fältet i diagrammet) innefattar även Mexiko och Chile, med vilka EU tillämpar de befintliga handelsavtalen i väntan på att de moderniserade avtalen ska ratificeras.

²¹ Förutom Nya Zeeland och partnererna i Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay) är dessa Benin, Burkina Faso, Burundi, Gambia, Guinea, Guinea-Bissau, Haiti, Kap Verde, Kenya, Liberia, Mali, Mauretanien, Niger, Nigeria, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Tanzania, Togo och Uganda; se https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_sv.

Figur 2: EU:s varuhandel med förmånsländer (2022)

Källa: Eurostat, Comext (utdrag i april 2023).

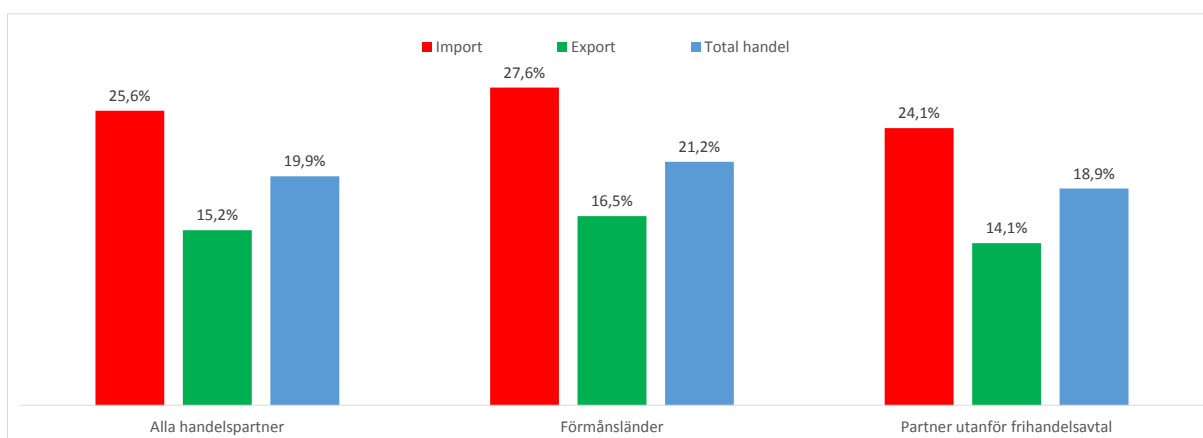
Om man ser till EU:s handel med resten av världen under 2022 var Förenade kungariket fortfarande den tredje största handelspartnern totalt sett, efter Förenta staterna och Kina, medan Schweiz ligger på fjärde plats, följt av Ryssland. Norge, Turkiet, Japan, Sydkorea och Indien ligger på sjätte till tionde plats, före Ukraina (EU:s femtonde största handelspartner totalt sett).

EU:s export till Ryssland minskade från 2021 till 2022 med 38 % sett till värdet (en minskning från 89 miljarder euro till 55 miljarder euro), men halverades sett till volym (en minskning från 16 till 8 miljoner ton). Under samma period ökade värdet av EU:s import från Ryssland med 24 % på grund av de kraftigt ökade energipriserna, medan volymerna minskade med 33 % (en nedgång från 386 till 258 miljoner ton). Samtidigt ökade importen av viktiga insatsvaror såsom energiprodukter och råvaror från EU:s förmånsländer och andra handelspartner. Under första kvartalet 2023 var till exempel Rysslands andel av EU:s import av energiprodukter mindre än en fjärdedel av den andel som Norge, Förenade kungariket och Förenta staterna tillsammans stod för.

EU:s varuhandel med förmånsländer fortsatte att öka mer än EU:s samlade handel, om man utesluter energiprodukter

Precis som under perioden 2020–2021 ökade handeln mellan EU och förmånsländerna mer (med 21,2 %) mellan 2021 och 2022 än EU:s handel med icke-förmånsländer (18,9 %) och med samtliga handelspartner (19,9 %), om man utesluter energiprodukter.

Figur 3: Årlig tillväxt för EU:s varuhandel per typ av handelspartner (2021–2022), exklusive energi

Källa: Eurostat, Comext (utdrag i april 2023).

Handeln med förmånsländer inom jordbruksbaserade livsmedel är fortfarande viktig för blockets ledande ställning inom den globala handeln

EU är fortfarande världens största handelsaktör inom jordbruksbaserade livsmedel, med en import på 171 miljarder euro och en export på 229 miljarder euro 2022. Trots globala prisökningar minskade generellt sett inte handelsvolymerna för jordbruksbaserade livsmedel under 2022, utan ökade till och med i vissa fall. EU:s **breda nätverk av handelsavtal** bidrog till denna utveckling.

Under 2022 ökade EU:s **handel med jordbruksbaserade livsmedel** med de 74 förmånsländerna med 21,2 %. Ökningen låg på samma nivå som för EU:s handel med varor totalt (exklusive energi), på liknande nivå som för handeln med jordbruksbaserade livsmedel mellan EU och samtliga handelspartner, som ökade med 22,2 %, och på en lägre nivå än för handeln med jordbruksbaserade livsmedel mellan EU och handelspartner utan handelsavtal (23,3 %).

Exporten av jordbruksbaserade livsmedelsprodukter till förmånsländer ökade mer (med 17,5 %) än EU:s export av jordbruksbaserade livsmedelsprodukter till samtliga handelspartner, som ökade med 15,8 % under samma period, och i en högre takt än exporten till icke-förmånsländer, som också ökade betydligt, men bara med 13,5 %. De sektorer inom jordbruksbaserade livsmedel som främst låg bakom denna utveckling var spannmål och spannmålsberedningar, följt av mejeriprodukter.

Förenade kungariket var fortfarande den främsta mottagaren av EU:s export av jordbruksbaserade livsmedel, både bland förmånsländer²² och totalt sett²³, och stod för över en femtedel (21 %) av EU:s totala export. Förenade kungariket var också den exportdestination till vilken EU:s export ökade mest under 2022 (med +5,9 miljarder euro sett till värdet, eller med +14 %), följt av Förenta staterna och Marocko. Förenta staterna var fortfarande den näst största exportdestinationen för EU:s totala export av jordbruksbaserade livsmedel sett till värdet, efter Förenade kungariket och följt av Kina och Schweiz.

Under 2022 var den procentuella ökningen av **EU:s import av jordbruksbaserade livsmedel** något lägre från förmånsländer (28 %) jämfört med ökningen av importen från samtliga handelspartner (32 %) och jämfört med ökningen av importen från handelspartner utan handelsavtal (37,1 %). Den lägre ökningen från förmånsländer beror sannolikt på importens sammansättning. Den EU-import som ökade mest, närmare bestämt oljeväxtprodukter (t.ex. sojabönor) och kaffe, som är två viktiga importvaror där priserna (och därmed importvärdet) har stigit som mest, kommer till exempel nästan helt från icke-förmånsländer (Brasilien, Argentina och Förenta staterna).

Förenade kungariket var också den främsta källan för EU:s import av jordbruksbaserade livsmedel totalt (9 % av den totala importen), och importen därifrån ökade med 28,4 % (i linje med den genomsnittliga importtillväxten från alla förmånsländer). Situationen 2021 var den motsatta då importen minskade med 24,5 %. Det är också ett tecken på att brittiska handelsaktörer har vant sig vid de kontroller och inspektioner av växt- och djurhälsa (sanitära och fytosanitära kontroller) som EU sedan januari 2021 har genomfört även av livsmedelsförsändelser.

Under 2022 var **Ukraina** den näst största källan för EU:s import av jordbruksbaserade livsmedel bland förmånsländerna (med 8 % av importen).

EU:s handelsavtal främjar också diversifiering och bidrar till att förbättra livsmedelstryggheten

Under 2022 bidrog EU:s handelsavtal till en diversifiering av handeln med jordbruksbaserade livsmedel genom ett minskat beroende av Ryssland till förmån för andra handelspartner, och hjälpte därmed till att övervinna utmaningarna i fråga om livsmedelsförsörjningen i både EU och partnerländerna till följd av Rysslands oprovocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina:

- Ukraina övertog 2022 Förenta staternas plats som den tredje största importkällan för jordbruksbaserade livsmedel totalt sett (efter Brasilien och Förenade kungariket).

---

²² Schweiz, som tog emot 5 % av EU:s export under 2022, och Japan (med 4 %) låg på andra respektive tredje plats bland EU:s förmånsländer.

²³ Förenta staterna låg på andra plats med 13 % av EU:s export 2022, följt av Kina med 7 % av EU:s totala export av jordbruksbaserade livsmedel.

- I linje med sitt åtagande att trygga den globala livsmedelsförsörjningen, som har påverkats av Rysslands provocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina, ökade EU 2022 sin veteexport till det södra grannskapet, särskilt till Algeriet (4,9 miljoner ton), Marocko (4,1 miljoner ton) och Egypten (2,9 miljoner ton). Detta underlättades genom associeringsavtalen mellan EU och dessa partnerländer.

Till skillnad från den totala handeln hade EU fortfarande ett överskott i varuhandeln med förmånsländer, även om överskottet minskar

I motsats till den totala handeln noterade EU under 2022 ett överskott på 73 miljarder euro i varuhandeln med förmånsländer. Detta var en minskning med 131 miljarder euro jämfört med överskottet på 204 miljarder euro 2021. Över 60 % av EU:s överskott i handeln med förmånsländer kan hänföras till handeln med jordbruksbaserade livsmedel.

EU:s varuhandel med resten av världen uppvisade däremot ett underskott på 432 miljarder euro, en nedgång jämfört med överskottet på 55 miljarder euro 2021, och nådde därmed sin lägsta nivå sedan 2002. Detta berodde framför allt på en kraftig ökning av värdet för energiprodukter, som började i slutet av 2021 och fortsatte under 2022. Importen av energiprodukter ökade med 113,5 % i värde jämfört med 2021. Detta motsvarade ett belopp på ytterligare 443,3 miljarder euro, vilket utgör hälften av den totala ökningen av EU:s import.

I enlighet med respektive EU-förordningar fortsatte kommissionen under 2022 sin övervakning av importen till EU av vissa industriprodukter och jordbruksbaserade livsmedel...

Särskilda övervakningsskyldigheter för varuhandel med Sydkorea och latinamerikanska partner

Kommissionen övervakade i enlighet med förordning (EU) nr 511/2011²⁴ Sydkoreas import av viktiga bildelar och elektronik från de viktigaste leverantörerna utanför EU. År 2022 ökade Sydkoreas import av förbränningsmotorer (bensin och diesel) och delar något jämfört med 2021 (+8 %), liksom importen av grundläggande bildelar (+11 %). Utifrån denna handelsstatistik är det inte möjligt att fastställa någon koppling mellan tillåtelsen av tullrestitutioner inom ramen för handelsavtalet med Sydkorea och den ökade importen av bilar (med 29 %) från Sydkorea till EU.

*Kommissionen övervakade också importen till EU av **färska bananer från Colombia, Ecuador och Peru samt från Centralamerika**, i enlighet med kraven i EU:s förordning nr 19/2013²⁵ och nr 20/2013²⁶. En omfattande rapport²⁷ om hur EU:s marknad för*

²⁴ Förordning (EU) nr 511/2011 (EUT L 145, 31.5.2011, s. 19): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/ALL/?uri=CELEX:32011R0511>.

²⁵ Förordning (EU) nr 19/2013 (EUT L 17, 19.1.2013, s. 1): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0019>.

bananer fungerar efter det att stabiliseringsmekanismen för bananer löpt ut lades fram för Europeiska kommissionen den 29 augusti 2022. Rapporten bekräftade att EU:s handelspolitik hittade rätt balans mellan olika mål genom att respektera internationella skyldigheter samtidigt som den ökade konsumtionen i EU bemöttes. Under 2022 ökade EU:s import av färska bananer från Colombia med 1,6 %, medan importen från Ecuador och Peru minskade med 11 % respektive 20 % jämfört med 2021. Kommissionen kommer att fortsätta att regelbundet analysera marknadssituationen och EU:s bananproducenter och vid behov undersöka situationen tillsammans med medlemsländerna och berörda parter.

Handeln med tjänster ökade, och EU bibehöll ett överskott både i handeln med förmånsländer och i handeln med resten av världen

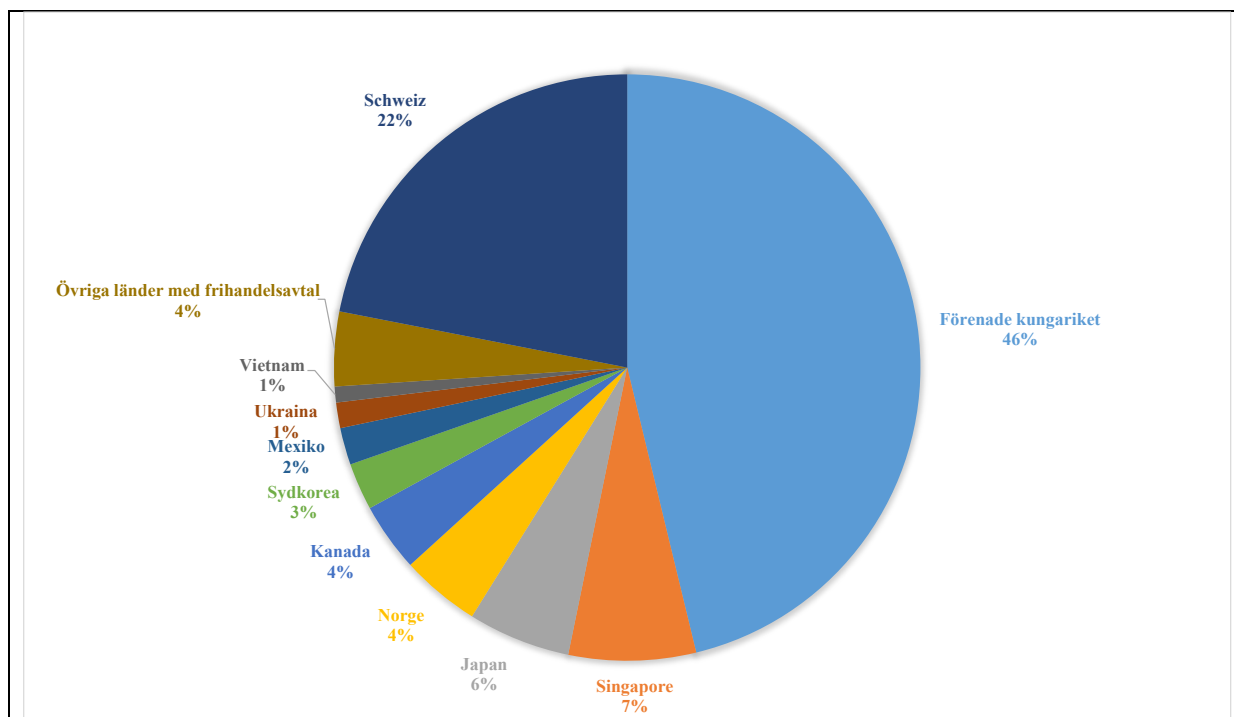
Handeln med tjänster med samtliga 74 förmånsländer under 2021 (de senaste tillgängliga siffrorna) uppgick till 925 944 miljoner euro (46 % av EU:s totala tjänstehandel). Siffran ökade med 6,7 %, dvs. ökningen var mindre än för EU:s tjänstehandel med resten av världen, som ökade med 10 %, och handeln med icke-förmånsländer, som ökade med 13 %.

EU:s överskott i handeln med tjänster ökade 2021, både när det gäller handeln med förmånsländer (en ökning med 57 miljarder euro, från 79 miljarder euro 2020 till 136 miljarder euro 2021) och handeln med samtliga handelspartner. För den senare gruppen var ökningen ännu större, om än från en lägre nivå (en ökning med 112 miljarder euro, från 9 miljarder euro 2020 till 121 miljarder euro 2021).

Figur 4: EU:s handel med tjänster per förmånsland 2021 (de 10 främsta handelspartnerna)

²⁶ Förordning (EU) nr 20/2013 (EUT L 17, 19.1.2013, s. 13): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0020>.

²⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11960-2022-INIT/sv/pdf>.

Källa: Eurostat, betalningsbalans (BOP_ITS6_DET, utdrag i april 2023).

EU:s totala handel med tjänster uppgick till 2 biljoner euro 2021, vilket motsvarar en tredjedel av EU:s totala handel 2022²⁸. EU är världens största exportör av tjänster, med 26 % av den globala exporten.

II.2 Fortsatt genomförande av EU:s handelsavtal i Asien, Nord- och Sydamerika, grannskapet samt länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet

Detta underavsnitt fokuserar på genomförandet och efterlevnaden av EU:s bilaterala handelsavtal. Det beskriver hur kommissionen har arbetat för att å ena sidan se till att företagen får kunskap om vilka möjligheter som handelsavtalen erbjuder, och för att å andra sidan övervaka partnerländernas genomförande av sina respektive åtaganden. Kommissionen har där det funnits behov intensifierat sina åtgärder för att säkerställa efterlevnaden. I detta sammanhang fortsatte tidig identifiering, förebyggande och undanröjande av hinder för marknadstillträde samt överträdelser av bestämmelser om handel och hållbar utveckling att vara en prioriterad fråga och hanterades i nära samarbete med medlemsstaterna och berörda parter. EU-delegationerna²⁹ spelar en nyckelroll för att stödja detta arbete.

²⁸ De senaste uppgifterna för tjänstehandeln är från 2021 och har hämtats från Eurostats betalningsbalansstatistik: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/BOP_ITS6_DET_custom_6174487/default/table;uppgifter_för

²⁹ GD Handel har över 200 anställda vid över 50 EU-delegationer som arbetar med handelsfrågor.

A. Informera om och marknadsföra handelsavtalens fördelar

Att hjälpa företagen få kunskaper om handelsavtalen är fortfarande en prioriterad fråga

Kommissionen fortsatte sina insatser för att öka medvetenheten om EU:s handelsavtal och fördelarna för EU-företag när de konkurrerar på marknader i tredjeländer. Detta är särskilt viktigt för små och medelstora företag. Insatserna genomfördes genom vägledningar om nya och befintliga avtal och specifika delar av dessa samt genom evenemang med stöd från EU-finansierade projekt.

Följande är några exempel:

- Ett gemensamt **evenemang** i september 2022 för att uppmärksamma **Cetas femårsjubileum**, med 90 närvarande deltagare. Detta organiserades gemensamt av kommissionen och EU:s handelskammare i Kanada.
- **Detaljerade vägledningar om befintliga avtal**, såsom vägledningen för EU-leverantörer om **offentlig upphandling i Japan**³⁰. Vägledningen är utformad för att hjälpa företag i EU som vill leverera entreprenader, varor eller tjänster till offentliga organ i Japan genom offentlig upphandling eller liknande förfaranden.
- En mängd **material för att informera berörda parter och hjälpa dem att förbereda sig inför nya avtal** som ännu inte har trätt ikraft. I december 2022, då EU hade slutfört förhandlingarna med Chile om ett avancerat ramavtal, vidtog EU till exempel åtgärder av detta slag, bland annat publicering av faktablad och informationsgrafik. En liknande insats gjordes när EU i juni 2022 slutförde förhandlingarna om det framtida toppmoderna handelsavtalet med **Nya Zeeland**, och även inför undertecknandet av avtalet ett år senare, den 9 juli 2023. Det material som togs fram för dessa tillfällen omfattade ett faktablad, informationsgrafik och ett dokument med vanliga frågor och svar³¹.

B. Genomförandet av EU:s bilaterala handelsavtal

Under hela livscykeln för EU:s bilaterala handelsavtal använder kommissionen **institutionella strukturer** för en mängd olika syften, från förebyggande och undanröjande av hinder till samarbete med partnerländer och förhandlingar om ytterligare marknadstillträde. Under rapporteringsperioden gjordes stora framsteg, vilket beskrivs i följande avsnitt, bland annat med hjälp av enskilda exempel.

---

³⁰ I vägledningen förklaras de viktigaste ändringar av den offentliga upphandlingens omfattning som infördes genom avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap och ges en översikt över de skärpta reglerna om transparens: https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/country-assets/tradoc_159028.pdf.

³¹ [Handelsavtal mellan EU och Nya Zeeland: skapar hållbar ekonomisk tillväxt \(europa.eu\)](https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/country-assets/tradoc_159028.pdf).

Kommissionen fortsatte sitt samarbete i de gemensamma kommittéerna för handel för att öka marknadstillträdet för EU:s export

Den 30 november 2022 antog till exempel **handelskommittén EU–Sydkorea** ett beslut om att lägga till ytterligare 44 geografiska beteckningar från EU och 41 geografiska beteckningar från Sydkorea som ska omfattas av handelsavtalet mellan EU och Sydkorea från och med den 1 januari 2023.

Den 20 december 2022 beslutade det första **mötet i tullkommittén EU–Singapore** att systemet med ”godkända exportörer” skulle ersättas med ”registrerade exportörer” (genom ändring av motsvarande protokoll)³². Denna förändring innebär att EU:s exportörer av öl lättare kan få tillgång till tullförmåner från och med den 1 januari 2023.

Kommittéstrukturerna bidrog också till att identifiera och förebygga hinder i ett tidigt skede

- Samarbetet inom ramen för handelsavtalet **mellan EU och de andinska länderna** hjälpte till exempel kommissionen att förebygga två hinder i **Colombia**. Det första gällde **alkoholhaltiga drycker** som annars skulle ha inneburit krav på exportörerna att tillhandahålla ytterligare intyg om god tillverkningssed. Colombia gick med på att ändra sin lag stiftning för att ta bort det kravet och kommissionen fortsätter att övervaka situationen. I avvaktan på att den nya lagen antas har man funnit en tillfällig lösning. Det andra gällde **krav på användning av berikat mjöl** även för produkter med lågt mjölinnehåll, vilket skulle ha utgjort ett hinder för EU-importen.

Bilateralt samarbete inom ramen för EU:s associeringsavtal med **Tunisien** under 2022 hjälpte EU-sidan att **undvika de höjda tullsatser för mest gynnad nation som fastställdes** i en ny finanslag från december 2021 och som skulle ha påverkat ett antal industriprodukter från EU³³.

Kommittéerna bidrog också till att undanröja hinder, särskilt inom den sektor som är hårdast drabbad, jordbruksbaserade livsmedel.

Efter intensiva diskussioner i de relevanta Ceta-kommittéerna avskaffade till exempel **Kanada** den 30 juni 2022 slutligen undantaget från federal punktskatt för lokala (kanadensiska) viner. Tidigare har lokala viner, till skillnad från viner som importeras från EU, varit undantagna från en åtgärd som motsvarar en värdebaserad skatt innanför gränserna på mer än 9 %.

---

³² Protokoll 1 till handelsavtalet mellan EU och Singapore rör definitionen av ”ursprungsprodukter” och metoder för administrativt samarbete.

³³ Den övergripande åtgärden genomfördes visserligen, men vissa produkter av stort exportintresse för EU ströks från förteckningen.

När det gäller **Ecuador** tog EU-sidan i respektive kommitté i handelsavtalet mellan EU och de andinska länderna upp och lyckades undanröja två hinder för EU:s export inom jordbrukssektorn:

- Ett av dessa rörde **Ecuadors protektionistiska importsystem för jordbruksprodukter**, där icke-automatiska importlicenser baserade på en bedömning av nationell produktion och konsumtion användes, vilket skapade onödiga förseningar och onödig osäkerhet inom handeln med jordbruksprodukter³⁴. Upprepade diskussioner med Ecuador och EU-delegationen, med stöd av medlemsstaterna och näringslivet, ledde till att Ecuador antog ett nytt system den 22 november 2022 och inrättade ett förutsägbart och marknadsorienterat system.
- Den andra frågan rörde ett långvarigt hinder som **förbjöd import av mjölkprodukter i pulverform från EU** under en tioårsperiod, vilket föreföll strida mot handelsavtalet mellan EU och de andinska länderna. Även i detta fall samordnade kommissionen, genom EU-delegationen i Quito, sina insatser med medlemsstaterna och näringslivet, vilket ledde till att de behöriga myndigheterna begärde ett rättsligt yttrande (från riksåklagaren). I yttrandet bekräftades att förbudet bröt mot Ecuadors åtaganden, vilket ledde till att jordbruksministeriet utfärdade nya icke-automatiska importlicenser för mjölkprodukter i pulverform från EU.

De jordbruksrelaterade problemen var inte de enda som löstes 2022. Andra fall rörde diskriminerande bestämmelser för industriprodukter och industritjänster, till exempel medicintekniska produkter i Japan och Israel och detaljhandelssektorn i Moldavien.

- I det första fallet bidrog ett nära samarbete mellan EU-delegationen och de berörda japanska näringslivsorganisationerna till att förbättra den betungande **japanska lagstiftningen om medicintekniska produkter, som omfattar unika märkningskrav**. De nya bestämmelserna började gälla den 31 juli 2023, vilket minskar kostnaderna för EU:s företag inom handel med ett uppskattat värde på 6–9 miljarder euro.
- Ett annat fall gällde tillstånd för medicintekniska produkter i **Israel**. Efter intensiva diskussioner med de berörda myndigheterna gick Israel med på att även godkänna att produkter från Luxemburg och de medlemsstater som anslöt sig till unionen 2004 får omfattas av det påskyndade tillståndsförfarandet³⁵. Detta innebär att exportörer från dessa länder nu också kommer att kunna få tillstånd för sina medicintekniska produkter mycket snabbare och ett slut på särbehandlingen av medlemsstater. Detta

---

³⁴ Man ingrep från EU:s sida, eftersom detta system varken var förenligt med handelsavtalet mellan EU och de andinska länderna eller med WTO:s regler och hade påverkat utnyttjandet av EU:s tullkvoter.

³⁵ Godkännandet genomförs som ett pilotprojekt som kommer att fortsätta tills lagändringen antas och träder i kraft.

sker för närvarande genom ett pilotprojekt och den slutliga lagändringen har fortfarande inte genomförts. EU:s export av medicintekniska produkter till Israel uppskattades till i storleksordningen 409 miljoner euro 2022.

- Det tredje exemplet gällde **Moldaviens nationella handelslag**, som innehöll ett krav på att minst 50 % av de livsmedelsprodukter som detaljhandlare visar upp i sina butiker måste vara av moldaviskt ursprung, vilket strider mot principen om icke-diskriminering av importerade produkter, både enligt det djupgående och omfattande frihandelsavtalet mellan EU och Moldavien och enligt WTO-systemet. Efter diskussioner på hög nivå inom ramen för det djupgående och omfattande frihandelsavtalet avskaffade Moldavien i augusti 2022 denna skyldighet för detaljhandlare, med verkan från och med den 26 februari 2023.
- Det fjärde fallet gällde **peruanska licensieringskrav** och kvalifikationskrav på tjänsteområdet. Kraven rörde teknisk analys och **testning av livsmedel och foder för export**, och var inte objektiva, transparenta och icke-diskriminerade i förhållande till utländska icke-etablerade företag. Efter EU:s diskussioner med de berörda peruanska myndigheterna i de berörda kommittéer som inrättats enligt handelsavtalet mellan EU och Peru ändrade Peru sin lagstiftning och har nu objektiva och icke-diskriminerande licensierings- och kvalifikationskrav.

Genom EU:s nätverk av handelsavtal förbättrades också samarbetet i en mängd olika frågor, från reglerings- och standardfrågor till frågor om råvaror

Med de institutionella strukturer som inrättats genom EU:s handelsavtal som plattform fortsatte kommissionen under 2022 sitt **samarbete med utvecklade partnerländer** i alla geografiska regioner i en rad frågor av ömsesidigt intresse, vilket underlättades genom de olika handelsavtalen. Följande är några exempel:

- **Digitala partnerskap**, som ingicks 2022 med Japan och Sydkorea, och i början av 2023 med Singapore, för att förbättra samarbetet om digital infrastruktur, digital kompetens, digital omställning av företag och digitalisering av offentliga tjänster. Med utgångspunkt i dessa principer för digital handel inledde EU förhandlingar om bindande regler för digital handel med Singapore den 20 juli 2023³⁶.
- Samarbeten med **Sydkorea**:
  - Samarbete om ett **grönt partnerskap**, som upprättades den 22 maj 2023, för att stärka det bilaterala samarbetet och utbyta bästa praxis om klimatarbete, ren

---

³⁶ https://policy.trade.ec.europa.eu/news/joint-statement-launch-negotiations-eu-singapore-digital-trade-agreement-2023-07-20_sv.

och rättvis energiomställning, miljöskydd och andra delar av den gröna omställningen.

- Samarbete **om e-certifiering** och harmonisering av hälsointyg för att ytterligare underlätta handeln med flera bearbetade jordbruksbaserade livsmedelsprodukter. Diskussionerna om uppdateringen av handelsavtalets bilagor om bilar och elektronik fortsatte också, och EU och Sydkorea diskuterade även hur man ska säkerställa lika villkor för tillverkare inom sektorn oavsett ursprung, eftersom båda parterna vidtar politiska åtgärder som rör subventionering av elfordon.
- Samarbete med **Japan** om standardiserings- och certifieringskrav och regler för upphandling av havsbaserad vindkraft, med stöd av tre studier³⁷ med rekommendationer om hur man kan minska begränsningarna av utländska fartygs tillträde till havsbaserade vindkraftsprojekt. Studierna stöder Japans strävan att nå sina mål om att öka andelen förnybar energi i sin energimix och uppnå klimatneutralitet senast 2050.
- Samarbete med **Kanada** om miljö och råvaror genom en fortsättning under 2022 och i början av 2023 av en rad gemensamma evenemang som inleddes vid toppmötet mellan EU och Kanada 2021³⁸ och som inbegriper ett omfattande utbyte om handel och klimat med företrädare för civilsamhället. Exempel på dessa gemensamma evenemang var fyra workshoppar för att främja hållbarhet, miljöhänsyn och klimatåtgärder inom jordbruket. Ett annat resultat av toppmötet, *det strategiska partnerskapet mellan EU och Kanada om råvaror*, som kompletterar den årliga bilaterala dialogen om råvaror, syftar till att minska beroendet av viktiga insatsvaror för den gröna och den digitala ekonomin från mindre likasinnade producenter genom att främja konkurrenskraftiga leveranskedjor mellan EU och Kanada.
- Samarbete med **Schweiz** om utnyttjandet av handelsavtal, genom diskussioner om handelsstatistik, utnyttjandet av förmånstullar i handelsavtal och ursprungsregler. Samarbetet understöddes av EU:s forskning och en studie³⁹ genomförd av det

---

³⁷ Havsbaserad vindkraft:

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Japanese%20OWP%20Tenders_Aquilo%20Energy%20GmbH_publication102022.pdf; sjöfartscabotage:

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Japanese%20OWP%20Cabotage_Aquilo%20Energy%20GmbH_publication102022.pdf; standarder, tekniska föreskrifter och bedömning av överensstämmelse på den japanska och europeiska marknaden för havsbaserad vindkraft:

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/OWP%20Study%20-%20DTU-REI_publication_EN_0.pdf.

³⁸ <https://www.consilium.europa.eu/sv/meetings/international-summit/2021/06/14/>.

³⁹ Studien och rapporten om resultaten av undersökningen bland företag om schweiziska exportörers utnyttjande av frihandelsavtal finns på

https://www.seco.admin.ch/seco/en/home/Aussenwirtschaftspolitik_Wirtschaftliche_Zusammenarbeit/Wirtschaftsbeziehungen/Freihandelsabkommen/nutzung_freihandelsabkommen.html.

schweiziska statssekretariatet för ekonomiska frågor (SECO), som syftar till att bedöma den ekonomiska potentialen i skapandet av en kumulationszon mellan förmånsländer i både Schweiz och EU. Schweiz tillämpar dessutom samma säkerhets- och skyddsåtgärder som de som gäller i EU. Eftersom Schweiz är en aktiv deltagare i EU:s importkontrollsystem 2 sedan ändringen av tullsäkerhetsavtalet i mars 2021 sker laglig handel ännu smidigare och en hög säkerhetsnivå tillämpas i leveranskedjan.

EU:s handelsavtal fortsatte också att erbjuda ett forum för utvecklingsamarbete i Latinamerika och Afrika

Med stöd av de regionala samarbetsprogrammen fortsatte EU under 2022 sitt samarbete om hållbarhetsfrågor och god förvaltning med partner i Latinamerika och Afrika söder om Sahara. Samarbetet har också ett stort deltagande och en stor medverkan från civilsamhällets sida, även på lokal nivå i partnerländerna. Följande är några aktuella exempel:

- Samarbete med **Chile** för att genom EU:s regionala program stödja landets övergång till en mer **hållbar och miljövänlig ekonomi**, som omfattar frågor såsom hållbar gruvdrift, bekämpning av antimikrobiell resistens, främjande av ansvarsfullt företagande och antagande av åtgärder för koldioxidsnål och cirkulär affärsverksamhet. Kommissionen inledde 2022 även ett nytt projekt som enbart omfattar Chile⁴⁰ och som syftar till att stödja rättvis och hållbar handel mellan EU och Chile, vilket bidrar till att belysa handelns roll för att stödja miljömässiga och sociala mål. Projektet tog bland annat fram studier om ekologisk produktion i Chile och om rättvis handel, och omfattade regionala workshoppar i alla 16 regioner, en högnivåkonferens med internationella experter och en nätbaserad B2B-plattform⁴¹ för att matcha chilenska producenter med köpare i EU.
- Samarbete med **Ghana** inom projektet ”Compete Ghana”⁴² **för att stödja genomförandet av interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Ghana** (4,1 miljoner euro, 2020–2024). Projektet syftar till att förbättra den ekonomiska styrningen och företagsklimatet och att maximera det ekonomiska partnerskapsavtalets fördelar för Ghana. Av de resultat som är mest relevanta kan nämnas färdigställandet av informationsmaterial (t.ex. en handbok om interimsavtalet om ekonomiskt partnerskap och en tvåsidig broschyr om partnerskapsavtalet för att öka medvetenheten inom den offentliga och den privata sektorn), utbildningstillfällen för personal inom partnerskapsavtalets sekretariat, logistiskt stöd till kommissionen/GD Skatter och tullar för utbildning av 40 ghananska tulltjänstemän i

---

⁴⁰ <https://eurochile.cl/es/documents/proyecto-comercio-justo-y-sostenible-entre-la-union-europea-y-chile/>.

⁴¹ https://www.eeas.europa.eu/delegations/chile/se-lanza-plataforma-%C2%A1conecta-tu-negocio%E2%80%9D-en-el-marco-del-proyecto-%E2%80%9Ccapoyo-al_es?s=192.

⁴² Projektet riktar sig inte till någon särskild sektor, utan fokuserar i stället på att bygga upp Ghanas kapacitet att genomföra det ekonomiska partnerskapsavtalet och arbeta med frågor som rör avtalet, på att förbättra konkurrenskraften på företagsnivå och på att integrera regionala strategier för att främja näringslivets konkurrenskraft.

kapacitetsuppbyggnad samt en rapport om handelsreformer som partnerskapsavtalet har lett till.

Många avtal med utvecklingsländer, såsom avtalen om ekonomiskt partnerskap med AKS-länderna, har en stark utvecklingsdimension och skapar incitament till reformer som kan utnyttjas inom utvecklingssamarbetet och i synnerhet **Aid for Trade** (bistånd för handel) för att stödja ett öppnare handelsklimat, främja utnyttjandet av avtalen och göra framsteg inom prioriteringarna för handel och hållbar utveckling. Lägesrapporten för EU:s Aid for Trade 2022⁴³ visar att EU med sina medlemsstater var världens största givare av Aid for Trade och stod för över 40 % av de globala flödena 2020, vilket motsvarar 22,9 miljarder euro. En stor del av detta gick till länder som har förmånstillträde till EU-marknaden. Till exempel uppgick EU:s Aid for Trade till AKS-länderna under 2020 till 7,2 miljarder euro. Rapporten innehåller även ytterligare uppgifter om och exempel på kommissionens och medlemsstaternas Aid for Trade, till exempel för att stödja små och medelstora företags utnyttjande av handelsavtalens möjligheter och för förbättringar inom frågor som rör handel och hållbar utveckling. Webbplatsen om EU:s Aid for Trade har en interaktiv karta⁴⁴ över mottagarländer med kontextspecifika exempel på Aid for Trade-projekt.

EU fortsätter att främja tekniskt samarbete med förmånsländer för att förbättra villkoren för företagande

Kommissionen gjorde exempelvis framsteg i genomförandet av sitt **IP Key South East Asia-projekt**, som inleddes den 1 april 2022, genom att inrätta system för att underlätta snabba förfaranden med hög kvalitet för att registrera och på ett effektivt sätt skydda immateriella rättigheter. Projektet stöder genomförandet av bestämmelser om immateriella rättigheter tillsammans med förmånsländerna i Asean-regionen, särskilt **Singapore och Vietnam**, och hjälper dem att ansluta sig till relevanta internationella avtal.

Kommissionen/GD Skatter och tullar tillhandahöll också tekniskt stöd till **staterna i avtalet om ekonomiskt partnerskap med Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC)** för att hjälpa till att påskynda genomförandet av **ursprungsreglerna** i partnerskapsavtalet. Bland de frågor som behandlades under 2022 ingick kapacitetsutbildning om diagonal kumulation mellan de avtalsslutande SADC-staterna för att påskynda genomförandet av diagonal kumulation mellan de avtalsslutande SADC-staterna och förbättra den regionala integrationen i SADC-regionen.

Under 2022 fortsatte EU också införandet av **programmet EU–South Africa Partners for Growth** för att maximera den bilaterala handeln inom det ekonomiska partnerskapsavtalet med SADC genom att undanröja tekniska handelshinder och främja globala värdekedjor. I detta sammanhang fortsatte EU samarbetet med South African Association of Cotton, Wool and Mohair, som samlar odlare, köpare, utrustningsleverantörer och råvaruorganisationer i hela värdekedjan för hållbara textilier, för att undersöka möjligheterna till kunskapsutbyte, tekniskt utbyte och handel.

⁴³ <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/c2814529-8fce-11ed-b508-01aa75ed71a1>.

⁴⁴ [Ekonomisk integration, handel och konnektivitet \(europa.eu\)](#).

Ett annat exempel är EU:s nära samarbete med alla partner inom **det Europa-Medelhavstäckande området** kring utvecklingen en gemensam plattform för användning av elektroniska ursprungsbevis och elektroniska medel för administrativt samarbete (*e-PoC-initiativet*).

C. Fokus på handel och hållbar utveckling

Den 22 juni 2022 avslutade kommissionen översynen av sin strategi för handel och hållbar utveckling, som ledde till offentliggörandet av ett **meddelande**⁴⁵ med titeln *Styrkan i handelspartnerskap: tillsammans för grön och rättvis ekonomisk tillväxt*⁴⁶. Meddelandet ger nya drivkrafter i genomförandet av EU:s befintliga handelsavtal med kapitel om handel och hållbar utveckling, närmare bestämt 11 handelsavtal som omfattar 18 partnerländer.

Kommissionen ökade sina insatser för att omsätta 2022 års översyn av handel och hållbar utveckling i praktiken

I linje med slutsatserna från översynen av handel och hållbar utveckling har kommissionen hållit sitt löfte om att göra **civilsamhället mer delaktigt** i genomförandet och säkerställandet av efterlevnaden.

- I den **förbättrade mekanismen för att hantera klagomål** om påstådda överträdelse av reglerna för handel och hållbar utveckling som lämnas in till kommissionens **gemensamma kontaktpunkt** ingår specifika tidsramar för kommissionens åtgärder (se nedan).
- Kommissionen har också inlett arbetet med att **fastställa landsspecifika prioriteringar**, i **nära samarbete med EU:s inhemska rådgivande grupper**. Syftet är att effektivisera genomförandet av åtagandena om handel och hållbar utveckling.

Kommissionen vidtog också konkreta åtgärder för att **samverka med partnerländer** som undertecknat åtaganden om handel och hållbar utveckling. Under 2022 användes kommittéerna för handel och hållbar utveckling inom ramen för EU:s handelsavtal för att

- samverka med partner om centrala delar i översynen av handel och hållbar utveckling, särskilt genomförandet av *normer för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen* mot bakgrund av att en säker och hälsosam arbetsmiljö ska vara en ny grundläggande princip och rättighet i arbetet, samt för att inleda en dialog med vissa partner om motsvarande ILO-konventioner (C155 och C187),

---

⁴⁵ <https://circabc.europa.eu/ui/group/8a31feb6-d901-421f-a607-ebbdd7d59ca0/library/8c5821b3-2b18-43a1-b791-2df56b673900/details>.

⁴⁶ En sammanfattning av de viktigaste slutsatserna från översynen av handlingsplanen om handel och hållbar utveckling finns även i årsrapporten från 2022 om genomförande och säkerställande av efterlevnad: [Kommissionens register över handlingar – COM\(2022\)730 \(europa.eu\)](#).

- verka för ökad *insyn i processer*, särskilt sammansättningen av partnerländernas inhemska rådgivande grupper, genom att stödja kontakter mellan inhemska rådgivande grupper och med civilsamhället i stort,
- öka parternas förståelse för *nyligen antagen eller föreslagen EU-lagstifning om hållbarhet* (t.ex. EU-förordningar om avskogning och koldioxidjustering vid gränsen, och även förslaget till förordning om tvångsarbete) och hantera parternas oro över hur denna påverkar handelsförbindelserna med EU.

Det första formella klagomålet om handel och hållbar utveckling lämnades in och den preliminära bedömningen avslutades⁴⁷

Klagomålet gäller arbetstagares rättigheter inom gruvsektorn i Peru och Colombia. Kommissionen underrättade den 13 januari 2023 klaganden, den nederländska icke-statliga organisationen CNV Internationaal, om resultaten av sin preliminära bedömning. Kommissionen informerade också Peru och Colombia, och offentliggjorde information om den påstådda situationen på sin webbplats⁴⁸. I den preliminära bedömningen identifierades potentiella brister i efterlevnaden av arbetsrättslagstiftningen i båda länderna. Kommissionen samarbetar nu med dem för att följa upp de potentiella brister som identifierats.

Kommissionen utnyttjade handelsavtalet fullt ut, särskilt bestämmelserna om dialog och samarbete i frågor om handel och hållbar utveckling, och även andra tillgängliga kanaler. Kommissionen samarbetar också med ILO i denna fråga.

I juni 2022 offentliggjorde kommissionen reviderade **operativa riktlinjer för den gemensamma kontaktpunkten**. De reviderade riktlinjerna ger ökad insyn och förutsägbarhet för berörda parter som rapporterar om påstådda överträdelser av bestämmelserna om handel och hållbar utveckling, och fastställer även **tidsramar** för kommissionens arbete med att hantera klagomål om handel och hållbar utveckling: tio arbetsdagar för att bekräfta mottagandet av ett klagomål, 20 arbetsdagar för en första uppföljning med klaganden och upp till 120 arbetsdagar för att slutföra den preliminära bedömningen (beroende på ärendets komplexitet).

Under rapporteringsperioden gjordes stora framsteg i genomförandet av åtagandena om handel och hållbar utveckling avseende arbetstagares rättigheter

På **arbetsmarknadsområdet** noterades framsteg när det gäller **ratificeringen och ikraftträdandet av ILO:s grundläggande konventioner** i flera partnerländer:

- **Japan** ratificerade ILO:s konvention (nr) C105 om avskaffande av tvångsarbete. Konventionen trädde i kraft i juli 2023. Japan står fast vid sitt åtagande att göra

⁴⁷ Under 2022 mottog den gemensamma kontaktpunkten ett andra formellt klagomål om påstådda överträdelser av bestämmelserna om handel och hållbar utveckling. Detta kunde dock inte behandlas eftersom klaganden inte var en EU-enhet.

⁴⁸ <https://circabc.europa.eu/rest/download/c872c7cb-a0da-46dc-8b03-8144bf2f0436>.

fortsatta framsteg i ratificeringen av den återstående ILO-konventionen om diskriminering (C111), även om mer konkreta åtgärder och tidsplaner fortfarande behövs.

- I **Centralamerika** ratificerade Panama ILO:s grundläggande konventioner om arbetsinspektion och om skydd vid havandeskap och barns börd samt 2014 års protokoll till konventionen om tvångs- eller obligatoriskt arbete.
- I **Sydkorea** trädde tre grundläggande konventioner i kraft i april 2022, närmare bestämt konventionen om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten (nr 87), konventionen om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten (nr 98) och konventionen om tvångs- eller obligatoriskt arbete (nr 29). Vissa framsteg noterades också i ratificeringen av konvention (nr) 105 om avskaffande av tvångsarbete: under 2022 offentliggjorde Sydkorea en studie där man identifierade de nationella bestämmelser som behöver ändras för att följa ILO-konventionen. I september 2022 höll kommissionen ett möte med berörda parter i det sydkoreanska civilsamhället och genomför en separat studie för att validera den sydkoreanska studien. EU-sidan fortsatte att ta upp denna fråga med Sydkorea på alla nivåer.

I och med att det första steget (ratificeringen) har slutförts har fokus förflyttats från ratificering till handelspartnernas **genomförande och tillämpning av de grundläggande ILO-konventionerna**, och kommissionen fortsätter att noga följa detta.

I detta sammanhang observerades vissa betryggande trender och utvecklingstendenser under 2022, då ett antal partnerländer ser över och förbättrar sina **inhemska arbetsrättsliga ramverk** i samband med att de genomför sina åtaganden om handel och hållbar utveckling:

- En omfattande reform av arbetsrättslagstiftningen pågår till exempel i **Vietnam** (bl.a. arbete med en förordning som möjliggör inrättande av **oberoende fackföreningar**). När arbetet är avslutat kommer detta sannolikt också att ha en positiv effekt för **Vietnams inhemska rådgivande grupp**, som bör utökas så att den även omfattar oberoende arbetstagarorganisationer.
- EU:s arbete med **Japan** kring lagstiftning om tillbörlig aktsamhet, som fortsatte i kommittéerna för handel och hållbar utveckling och i tekniska möten mellan sammanträdena, bidrog till utformningen av Japans **riktlinjer om tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter**, som offentliggjordes i september 2022. Riktlinjerna behandlar samma arbetsnormer som kapitlet om handel och hållbar utveckling i avtalet om ekonomiskt partnerskap och syftar bland annat till att öka graden av ansvarsfull anskaffning hos de japanska företagen, i linje med internationella normer.
- **Singapore** angav att man vidtar åtgärder för att anta lagstiftning som **förbjuder diskriminering på arbetsplatsen** (vilket hittills endast har hanterats genom frivilliga ramar).
- **Georgien** har inrättat en fullvärdig yrkesinspektion med utökat mandat.

- Efter diskussioner i kommittéerna för handel och hållbar utveckling och med berörda parter på plats identifierade **Colombia och Peru** luckor i det arbetsrättsliga ramverket och beslutade att inleda en översyn av sin respektive arbetsrättslagstiftning.

Förmånshandelsavtalens bestämmelser om handel och hållbar utveckling i fråga om miljö och arbetsrätt ledde till ett mer målinriktat samarbete mellan parterna

När det gäller **miljöskydd** gjordes under rapporteringsperioden gradvisa framsteg i **genomförandet av multilaterala miljöavtal** och i den ekologiska omställningen genom strategier för cirkulär ekonomi. **Vietnam** har till exempel fört en dialog med EU om cirkulär ekonomi, där kapitlet om handel och hållbar utveckling, och handelsavtalet mellan EU och Vietnam i dess helhet, har spelat en avgörande roll.

Kommissionen är fortsatt starkt engagerad i **samarbeten** för att genomföra miljöbestämmelserna i handelsavtalen, bland annat med utvecklade handelspartner i Sydostasien. Kommissionen stärkte bland annat sitt samarbete med **Singapore** inom teknik för att stödja den gröna och den digitala omställningen (på grundval av de inhemska rådgivande gruppernas gemensamma workshop om digital ekonomi och sambandet med hållbarhet som hölls den 24 mars).

Under 2022 finansierade EU tekniskt samarbete till stöd för hållbarhetsmålen

- I **Centralamerika** stöder samarbetsprojekt reformprocesser och kapacitetsuppbyggnad för att hjälpa partnerländer att fullgöra sina åtaganden i arbetsrättsliga frågor. Ett exempel på detta är ett EU-finansierat ILO-program för Guatemala för att genomföra en ILO-färdplan för föreningsfrihet och kollektiv förhandlingsrätt.
- I **Vietnam** bidrar EU:s och Vietnams program för att främja anständigt arbete, med en budget på 13,5 miljoner euro under en period på sex år, till arbetet med arbetsmarknadsrelationer, föreningsfrihet och kollektivförhandlingar samt till inrättandet av oberoende fackföreningar och yrkesinspektioner och deras verksamhet.

Inhemska rådgivande grupper har återigen bidragit starkt till att främja målen om handel och hållbar utveckling inom ramen för elva av EU:s handelsavtal, som omfattar 18 länder

Bidrag från inhemska rådgivande grupper, som **övervakar situationen** på plats i partnerländer, stärker kommissionens ställning vid uppföljningen av åtaganden om handel och hållbar utveckling:

- När det gäller **Ecuador** framkom det till exempel av uppgifter som lämnades in gemensamt av företrädare för civilsamhället 2021 att en av arbetstagarorganisationerna i **banansektorn** hade **svårt att bli registrerad som fackförening**, vilket ledde till åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. Kommissionen tog upp frågan och uttryckte sin oro över att grundläggande arbetsrättsåtaganden överträdades, och erinrade om de rekommendationer som ILO har utfärdat. Kommissionen har fortsatt att samarbeta med fackföreningarna i Ecuador, särskilt inom banansektorn, och stöder deras sak i diskussionerna med den ecuadorianska regeringen.

- **EU:s inhemska rådgivande grupp för Sydkorea** uppmärksammade år 2021 kommissionen på ett fall av påstådd **diskriminering av leveransarbetare i Sydkorea** när det gäller erkännandet av deras rätt till kollektiva förhandlingar. Kommissionen har fortsatt att följa upp denna fråga med Sydkorea i samband med genomförandet av expertpanelens rapport.
- Mer nyligen uppmärksammade **EU:s rådgivande grupp för Förenade kungariket** kommissionen på ett antal efterlevnadsrelaterade frågor som har tagits upp i diskussionerna med Förenade kungariket i de relevanta institutionella organen. Dessa rörde bland annat en minskning av **yrkesinspektioner** i Förenade kungariket i samband med Förenade kungarikets åtagande att upprätthålla ett system för effektiv inhemsk efterlevnads kontroll. Denna punkt togs upp i den specialiserade handelskommittén för lika villkor, på grundval av de farhågor som EU:s inhemska rådgivande grupp hade uttryckt.

De inhemska rådgivande grupperna fortsatte också att tillhandahålla underlag i frågor av gemensamt intresse för parterna i EU:s handelsavtal genom **undersökningar om handel och hållbar utveckling**. I dessa ingår **studier** som beställts av EU:s och partnerländernas inhemska rådgivande grupper och som ligger till grund för samarbete och ömsesidig förståelse mellan parterna i hållbarhetsfrågor. Exempel på detta är en studie om rättvis handel mellan EU och den andinska regionen och en skrivbordsstudie om plattformarbete och institutionellt skydd med särskild inriktning på Sydkorea och EU, som offentliggjordes i mitten av mars 2022.

Under 2022 fortsatte EU:s inhemska rådgivande grupper det **aktiva samarbetet med civilsamhället i partnerländerna**. Samarbetet mellan EU:s inhemska rådgivande grupper och civilsamhället på plats (bland annat genom forum för det civila samhället eller andra, liknande sammanhang inom ramen för EU:s handelsavtal) bidrog också till att främja handels- och hållbarhetsfrågor, även i tredjeländer där det fortfarande förekom praktiska problem med att inrätta inhemska rådgivande grupper. Följande är några exempel:

- I **Vietnam** bidrog samarbetet på plats mellan EU:s inhemska rådgivande grupp för Vietnam och EU-delegationen till att en process inleddes som ledde till att Vietnam inrättade en inhemsk rådgivande grupp under hösten 2021 och till att antalet medlemmar utökades från tre till sju under 2022.
- I **Japan** ledde samarbetet mellan EU:s inhemska rådgivande grupp och några av de japanska deltagarna i den gemensamma dialogen med det civila samhället till att ett antal viktiga samarbetsfrågor identifierades, närmare bestämt ansvarsfullt företagande, tillbörlig aktsamhet och ratificering av ILO:s konventioner. Detta skapade en positiv dynamik.
- Genom pro-aktiv samverkan lyckades **EU:s inhemska rådgivande grupp för de andinska länderna** säkerställa ömsesidigt stöd för enskilda deklARATIONER från Colombias inhemska rådgivande grupp, Ecuadors inhemska rådgivande grupp och

Perus inhemska rådgivande ”skugggrupp” vid forumet för det civila samhället den 28 oktober 2022.

Kommissionen säkerställde 2022 fortlöpande **ekonomiskt stöd för de inhemska rådgivande gruppernas arbete**: det projekt med en budget på **3 miljoner euro** som kommissionen beställde 2018 för att stödja civilsamhället inom ramen för handelsavtalen har förlängts till slutet av 2024 och håller på att förlängas till slutet av 2026.

D. Utvärdering av handelsavtalens effekter som underlag för genomförandearbetet⁴⁹

Under rapporteringsperioden fortsatte kommissionen att beakta resultaten av studien som stöd i efterhandsutvärderingen av **handelsavtalet mellan EU och de andinska länderna**⁵⁰.

I september 2022 offentliggjordes slutrapporten från studien till stöd för efterhandsutvärderingen av EU:s **handelsavtal med Centralamerika**, och kommissionen utfärdade sin huvudrapport (arbetsdokument från kommissionens avdelningar) i juni 2023. Kommissionen håller nu på att bedöma rapporten och utarbeta ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar för slutföra efterhandsutvärderingen.

Båda utvärderingarna gav upplysningar om hur situationen ser ut när det gäller avtalens genomförande och om avtalens inverkan på EU och partnerländerna i fråga om ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter. De bekräftar kommissionens genomförandestrategi för de latinamerikanska och centralamerikanska partnerna och ger mer underlag för att vidareutveckla strategin för genomförande och efterlevnad.

Samtidigt fortsätter arbetet med efterhandsutvärderingen av de djupgående och omfattande frihandelsområdena med **Georgien och Moldavien**, och arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar håller för närvarande på att utarbetas.

Slutligen har arbetet med en efterhandsutvärdering av **det ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och SADC** inletts.

III. Hjälpa små och medelstora företag att navigera i den globala handeln

---

⁴⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_sv.

⁵⁰ Ytterligare information om resultaten av studien finns i de landsspecifika uppgifterna om handelsavtalet mellan EU och de andinska länderna: se även arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar **SWD (2023) 740**; <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/e0e79f42-9797-4d5d-a5c3-f00eb26b8676/details>

Fördelarna med EU:s handelsavtal är särskilt relevanta för små och medelstora företag (som utgör 93 % av exportörerna i EU) när de söker nya affärsmöjligheter utomlands. Även om de inte handlar direkt med marknader i tredjeländer gynnar de framförhandlade åtagandena även små och medelstora företag på grund av deras roll i den globala leveranskedjan, till exempel när de agerar som leverantörer till större företag. Under 2022 fortsatte kommissionen arbetet med att hjälpa små och medelstora företag att bli medvetna om och dra nytta av EU:s handelsavtal.

A. Access2Markets uppgraderas och främjas

Plattformen Access2Markets lanserades i oktober 2020 och innehåller omfattande praktisk information som företag behöver när de gör affärer utomlands, bland annat om tullar, skatter och förfaranden för 135 exportmarknader och för alla källmarknader. Plattformen har haft över 5 miljoner användare⁵¹, och kommissionen har utbildat över 9 000 små och medelstora företag om plattformen. Förutom att anordna kvartalsvisa virtuella utbildningsseminarier som tolkas från engelska till EU-språken har kommissionen/GD Handel stött 30 utbildningsevenemang som anordnats av medlemsstaterna och näringslivet. Bland dessa kan nämnas EU–Afrika-toppmötet 2022, den Access2Markets-utbildning som anordnades i samarbete med det franska rådsordförandeskapet, utbildning tillsammans med Centrumet för industriellt samarbete mellan EU och Japan och tillsammans med EU:s handelskammare i Kanada, och utbildning vid Enterprise Europe Networks årliga konferens 2022.

Access2Markets och dess **viktigaste verktyg uppgraderades** på nytt 2022:

- **Verktyget för självbedömning av ursprungsregler (ROSA)** används omkring 470 gånger om dagen. Verktygets täckning utökades ytterligare 2022: ROSA omfattar nu 31 av EU:s handelsavtal med totalt 119 partnerländer (inklusive de 65 utvecklingsländer vars export till EU omfattas av det allmänna preferenssystemet). Sedan juni 2023 finns dessutom det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan EU och Kanada (Ceta), handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket, avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap och det allmänna preferenssystemet tillgängliga på *samtliga* EU-språk. Den nya version av verktyget för självbedömning av ursprungsregler som lanserades omfattar de flesta av EU:s frihandelsavtal. ROSA har arbetats om helt med ett nytt användargränssnitt⁵² (ROSA 2) och enklare frågor, vilket gör det snabbare för företagen att slutföra sin självbedömning och gör processen enklare för användarna.
- **Verktyget Access2Procurement**, som lanserades i september 2021, hjälper företag att avgöra om en viss upphandling omfattas av de internationella åtaganden som **Kanada och Japan** har gjort i sina bilaterala handelsavtal med EU. Sedan verktyget lanserades

⁵¹ Enbart under 2022 gjordes totalt 11 336 170 sökningar i Min handelsassistent. 55,6 % av sökningarna rörde export, 37,5 % import och 6,8 % avsåg EU-marknaden.

⁵² <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/news/rosa-2-launches-beta-version>.

har 5 395 bedömningar utförts av användare, och omkring 270 bedömningar i månaden gjordes under 2022. Utökningen med **Förenta staterna** i Access2Procurement slutfördes och lanserades officiellt den 4 juli 2023. Nästa handelspartner som står på tur att läggas till är Förenade kungariket.

- ***Ett handelsassistentverktyg för tjänster och investeringar ("Min handelsassistent för tjänster och investeringar")*** lades till i plattformen 2022 och omfattar ännu så länge två länder, Kanada och Förenade kungariket, och tre sektorer: juridiska tjänster, redovisning och sjötransport. Verktyget har använts 9 000 gånger sedan lanseringen. Information läggs successivt till för mer än 90 tjänstesektorer på fyra exportmarknader – Kanada, Japan, Schweiz och Förenade kungariket.
- ***Statistik om tjänster*** integreras successivt i Access2Markets. Statistiken baseras på Eurostats datauppsättningar "bop_its6" och omfattar sektorerna bearbetningstjänster, underhålls- och reparationstjänster, transport, resor, byggverksamhet, försäkrings- och pensionstjänster, finansiella tjänster, tele-, data- och informationstjänster, övriga affärstjänster samt personliga tjänster, kultur och rekreation.

B. Tillgodose de särskilda behoven hos små och medelstora företag: kapitel om små och medelstora företag i handelsavtal och handelscentrum i Japan och Kina

Ett antal av EU:s befintliga **handelsavtal** har **särskilda bestämmelser om små och medelstora företag**⁵³ för att hjälpa dem att få tillgång till viktig information som behövs när de får tillträde till varandras marknader. Det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan EU och Kanada (Ceta) har en *rekommendation* om små och medelstora företag⁵⁴, medan avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap och handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket innehåller *kapitel om små och medelstora företag*. Kontaktpunkter på båda sidorna ser till att små och medelstora företags intressen beaktas under avtalets genomförande och att små och medelstora företag har tillgång till den senaste informationen. I detta sammanhang anordnade de kontaktpunkter för små och medelstora företag som inrättats genom *Ceta* ett särskilt webbseminarium i mars 2023 för att utbyta erfarenheter och information om de båda sidornas politiska initiativ och program för att hjälpa små och medelstora företag med internationalisering. Sedan Ceta trädde i kraft har antalet små och medelstora företag som exporterar till Kanada ökat med 43 %. De

---

⁵³ EU har kommit överens med Kanada om en rekommendation för små och medelstora företag, medan avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap och handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket innehåller kapitel om små och medelstora företag, liksom även de avtal som ingåtts med Nya Zeeland, Mercosur, Chile och Mexiko. Ett kapitel om små och medelstora företag ingår också i de pågående förhandlingarna med Indien och Indonesien.

⁵⁴ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/country-assets/tradoc_157417.pdf.

kontaktpunkter för små och medelstora företag som inrättats genom avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap träffades i juni 2022 för att beskriva vilka åtgärder som de båda parterna vidtagit för att genomföra kapitlet om små och medelstora företag, och kontaktpunkterna offentliggjorde sin senaste **gemensamma verksamhetsrapport**⁵⁵ i mars 2023.

Under 2022 fortsatte kommissionen att bistå små och medelstora företag genom särskilda centrum för små och medelstora företag i Japan och Kina, som hjälper små och medelstora företag att navigera på dessa marknader.

*Centrumet för industriellt samarbete mellan EU och Japan*⁵⁶ genomförde bland annat följande verksamhet, med stöd av den särskilda hjälpcentralen för avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap (EPA Helpdesk)⁵⁷:

- Utbildning för 77 företagschefer från EU ("Get Ready for Japan", "World Class Manufacturing").
- 41 webbseminarier eller poddsändningar om att göra affärer i Japan, med över 1 200 deltagare.
- 20 marknadsrapporter som är tillgängliga kostnadsfritt för europeiska företag.
- 28 B2B-evenemang som möjliggjorde mer än 830 möten mellan europeiska och japanska företag⁵⁸ och resulterade i 15 partnerskapsavtal.

*EU:s centrum för små och medelstora företag i Kina*⁵⁹ ger företagsaktörer råd om hur de utvecklar en kommersiell närvaro på den kinesiska marknaden och stöder utbyte av bästa praxis. Verksamheten 2022 omfattade

- 37 utbildningstillfällen/webbinarier i Kina och EU för över 3 000 små och medelstora företag från EU,
- 22 opinionsbildande aktiviteter, bland annat politiska möten och lobbyverksamhet med kinesiska och europeiska myndighetstjänstemän, tankesmedjor och näringslivsorganisationer,
- 10 exportriktlinjer, sektorsrapporter och artiklar i affärstidskrifter,
- särskilt tekniskt stöd till små och medelstora företag i EU i mer än 300 fall.

C. Samarbete med Enterprise Europe Network för att hjälpa små och medelstora företag

---

⁵⁵ [Handelsförbindelser, handelsförhandlingar och handelsavtal – Bibliotek \(europa.eu\)](#).

⁵⁶ <https://www.eu-japan.eu/>.

⁵⁷ <https://www.eu-japan.eu/epa-helpdesk>.

⁵⁸ I sin roll som nätverket Enterprise Europe Networks kontaktpunkt för Japan stöder centrumet kontaktskapande mellan små och medelstora företag i Europa och Japan.

⁵⁹ <https://www.eusmecentre.org.cn/>.

Kommissionen/GD Handel fortsätter att fördjupa sitt samarbete med Enterprise Europe Network⁶⁰ (nätverket) efter att det återstartades inom ramen för EU:s program för den inre marknaden. Nätverkets partner har som särskilt uppdrag att främja EU:s handelsavtal. I kravspecifikationerna för den senaste ansökningsomgången för nätverket anges att nätverkspartnerna måste hjälpa små och medelstora företag att dra största möjliga nytta av EU:s gällande frihandelsavtal (handelsavtal) med tredjeländer. Den tillgängliga budgeten för ansökningsomgången uppgår till det ansevärda beloppet 164,5 miljoner euro för perioden 1 januari 2022–30 juni 2025. Nätverkets rådgivare förväntas också rapportera den effekt som genereras för europeiska företag genom de rådgivningstjänster inom handel som tillhandahålls (dvs. resultaten av rådgivningen).

Strukturerna inom Enterprise Europe Network arbetar i allt högre grad med att främja EU:s handelsavtal

Nätverket inrättade under 2022 en särskild expertgrupp (temagruppen för internationalisering) som arbetar med frågor kopplade till internationalisering av små och medelstora företag. Expertgruppens arbete följs av 290 nätverksrådgivare. En särskild kontaktperson fick i uppdrag att stärka rådgivarnas kapacitet att hjälpa sina företagskunder att utnyttja möjligheterna i EU:s handelsavtal.

Genom nya ansökningsomgångar för projektförslag och intresseanmälningar under 2022 har nätverket expanderat utanför EU:s gränser och skapat nya *nätverksnoder* i länder som har ett bilateralt handelsavtal eller en tullunion med EU (t.ex. Turkiet, Singapore och Sydkorea).

En mängd nätverksaktiviteter är inriktade på små och medelstora företags tillgång till de fördelar som handelsavtalen erbjuder

Genom sina kontakter med 500 ledande stödorganisationer för näringslivet i Europa fortsätter nätverket att öka räckvidden för GD Handels utbildningsinsatser om EU:s handelsavtal och Access2Markets. Även under 2022 genomförde nätverket en mängd ytterligare handelsfrämjande aktiviteter som hjälper små och medelstora företag att lära sig om och navigera och konkurrera på utländska marknader. Aktiviteterna omfattade bland annat följande:

---

⁶⁰ Information om Enterprise Europe Network finns här: <https://een.ec.europa.eu/>. Nätverket, som medfinansieras av EU:s Cosmeprogram, är verksamt i mer än 60 länder och sammanför 3 000 experter från 600 medlemsorganisationer. Syftet är att hjälpa små och medelstora företag med deras internationella verksamhet.

- En *workshop om EU:s handelsavtal* och Access2Markets vid Enterprise Europe Networks årliga konferens i Prag i oktober 2022, där 40 av nätverkets rådgivare deltog på plats och omkring 60 online.
- Ett utbildningstillfälle för *utbildning av fortbildare* i november 2022, som genomfördes tillsammans med externa konsulter och med hjälp av praktiska fallstudier. Deltagarna har ombetts att reproducera utbildningen och sprida innehållet i sina nationella nätverk inom sex månader.
- *Rundbordssamtal om handelsavtal med återkommande deltagare* som hålls varannan månad inleddes i början av 2023. I detta forum ger experter på utrikeshandel råd till nätverkets rådgivare om hur de kan lösa konkreta problem som deras kunder ställs inför när de importerar från och/eller exporterar till länder utanför EU.

D. Samarbete med handelsfrämjande organisationer

Kommissionen fortsätter att samarbeta med medlemsstaternas handelsfrämjande organisationer för att uppdatera dem om EU:s handelsavtal och Access2Markets. Under 2022 fortsatte kommissionen också sitt utbyte med Trade Promotion Europe (TPE)⁶¹, som sammanför 27 handelsfrämjande organisationer från 17 medlemsstater. Genom sitt stora nätverk med över 170 kontor i EU och fler än 400 kontor utanför EU har TPE en viktig kunskapspridande roll. Kommissionen har stött TPE:s insatser för att öka medlemmarnas medvetenhet om EU:s förmånshandelsavtal och deras fördelar. Stödet har bland annat bestått i anordnandet av en rad specialiserade utbildningstillfällen, till exempel det program med expertkurser i exporthantering som lanserades i mars 2023⁶².

E. Åtgärder för att stödja små och medelstora företag på multilateral nivå (WTO)

Under 2022 fortsatte EU att stödja genomförandet av **paketet för mikroföretag samt små och medelstora företag**⁶³ från 2020 och rapporterade till WTO:s sekretariat om statusen för EU:s genomförande av paketet. EU skickar regelbundet uppgifter om tariffära och icke-tariffära åtgärder till de två informationsplattformar som omfattas av paketet (Global Trade Helpdesk och WTO Integrated Database). EU tillhandahöll vid flera tillfällen också återkoppling på och stöd för initiativ om informationsutbyte från WTO:s sekretariat, bland annat om hur databasen över bestämmelser om mikroföretag samt små och medelstora företag i regionala handelsavtal⁶⁴ kan förbättras.

⁶¹ <https://tradepromotioneurope.eu/>.

⁶² <https://tradepromotioneurope.eu/trade-promotion-europes-export-management-masterclass-kicks-off/>.

⁶³ https://www.wto.org/english/news_e/news20_e/msmes_11dec20_e.htm.

⁶⁴ https://www.wto.org/english/tratop_e/msmesandtra_e/msmesandtra_e.htm.

IV. Hantera hinder och hitta lösningar

IV.1 Läget vad gäller handelshinder och undanröjande av handelshinder

Under 2022 var den globala handelsmiljön fortfarande komplicerad. Rysslands oprovocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina hade stor inverkan på den internationella handeln till följd av det kollektiva trycket från allierade och andra länder för att begränsa Rysslands förmåga att fortsätta sin aggression, samtidigt som andra vidtog åtgärder för att skydda sina inhemska marknader. De protektionistiska strategier och metoder som nådde sin höjdpunkt under covid-19-perioden kvarstod också i vissa regioner, vilket skapade utmaningar för företag som är verksamma på dessa marknader. Det är därför viktigt att ansträngningarna för att upptäcka, lyfta fram och undanröja handelshinder fortsätter.

A. Antalet registrerade handels- och investeringshinder per den 31 december 2022

Som framgår av nedanstående tabell fanns vid utgången av 2022 totalt **448** aktiva handels- och investeringshinder i 64 tredjeländer registrerade i kommissionens Access2Markets-databas.

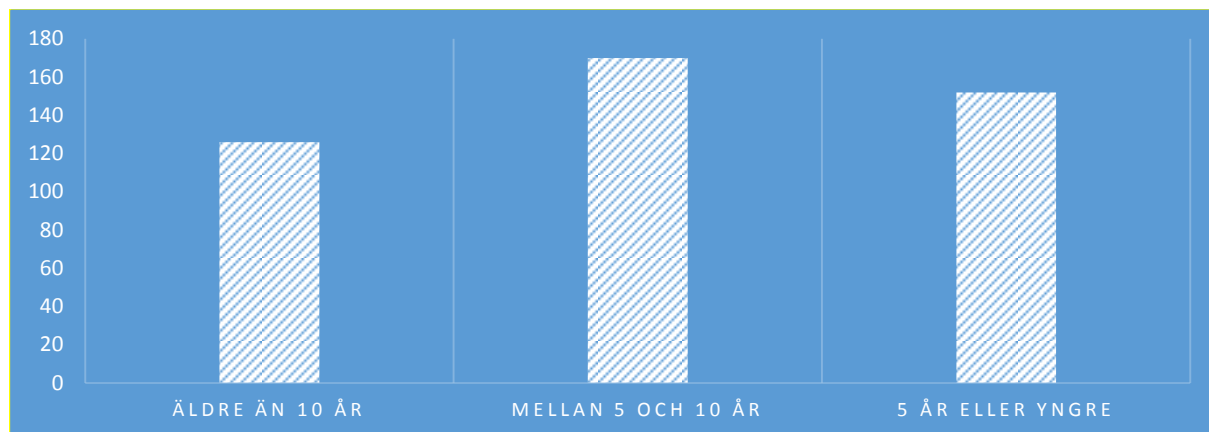
Typ av åtgärd	Antal hinder
Sanitära och fytosanitära åtgärder	99
Tekniska handelshinder	79
Tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner	79
Administrativa förfaranden	37
Andra åtgärder*	37
Tjänster och investeringar	36
Immateriella rättigheter	36
Offentlig upphandling	29
Exportskatter och exportrestriktioner	16
Totalt	448

* Andra åtgärder omfattar handelspolitiska skyddsinstrument och subventioner samt åtgärder som påverkar konkurrensen.

Antalet handels- och investeringshinder som EU-företag möter när de exporterar till länder utanför unionen har således legat på en stabil nivå jämfört med 2021, då 455 hinder fanns registrerade.

Om man ser till **registreringsdatumet** för de handelshinder som fanns registrerade i slutet av 2022, registrerades 34 % under de senaste fem åren (vilket framgår av figur 5 nedan), medan 38 % är mellan sex och tio år gamla och 27 % av alla hinder har funnits med på förteckningen i över ett årtionde.

Figur 5: Antal hinder efter registreringsdatum

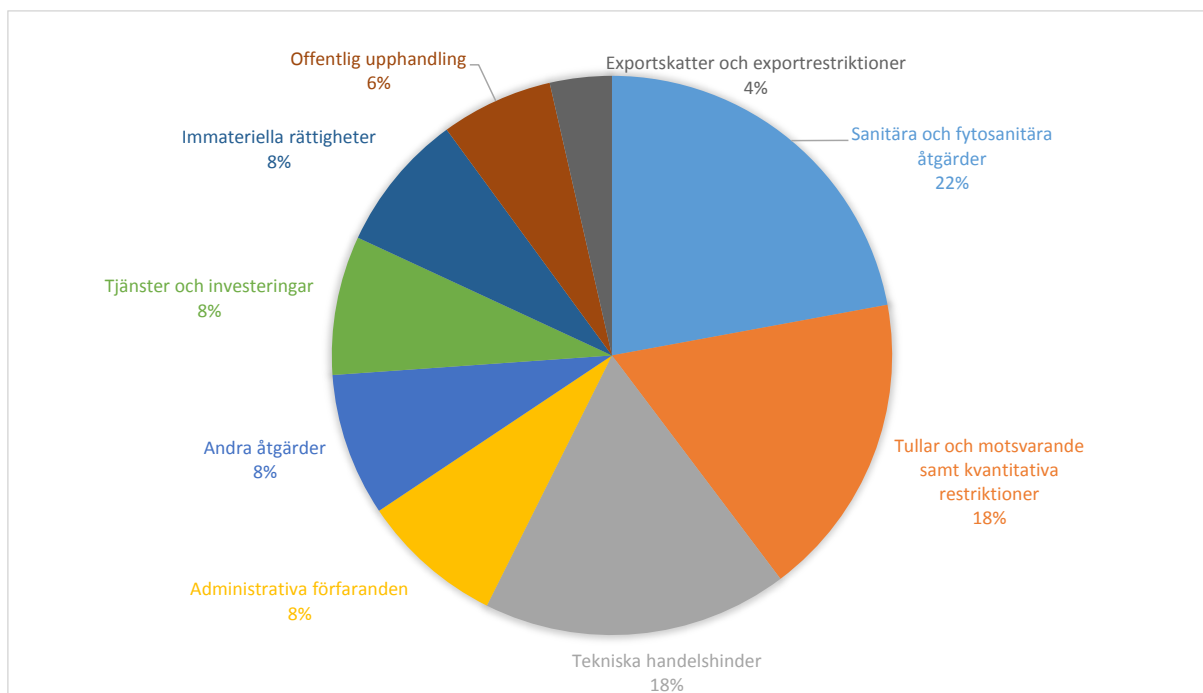
Den genomsnittliga ”åldern” för hindren i handeln med Kina, Ryssland, Indien och Förenta staterna (dvs. de största icke-förmånsländerna) är tio år: 103 av de 117 hindren för dessa länder registrerades före 2019. De hinder som registrerats för andra länder har däremot en genomsnittsålder på omkring 8,7 år.

I vissa av dessa fall har företagen hittat alternativa vägar för att lotsa sig igenom hindren eller helt enkelt beslutat sig för att fokusera på andra marknader. Samtidigt är informationen i Access2Markets om dessa hinder ändå värdefull för företag när de gör affärer i de berörda länderna. Kommissionen går successivt igenom de äldre hindren per land och sektor, i samarbete med medlemsstaterna och berörda parter. I avsnitt C nedan finns några aktuella exempel på hur kommissionen, tillsammans med medlemsstaterna och näringslivet, har lyckats undanröja hinder som har påverkat EU:s export i mer än tio år.

Om man tittar på de **typer av hinder** som fanns 2022 framgår det av figur 6 nedan att *sanitära och fytosanitära åtgärder* fortfarande var den största kategorin av handelshinder (99), med nästan en fjärdedel av alla registrerade hinder. Därefter följer tekniska handelshinder (79 hinder) och tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner (79 hinder). Tillsammans stod dessa tre kategorier av handelshinder för nästan 60 % av alla aktiva hinder, vilket återspeglar den utveckling som noterades mellan 2020 och 2021.

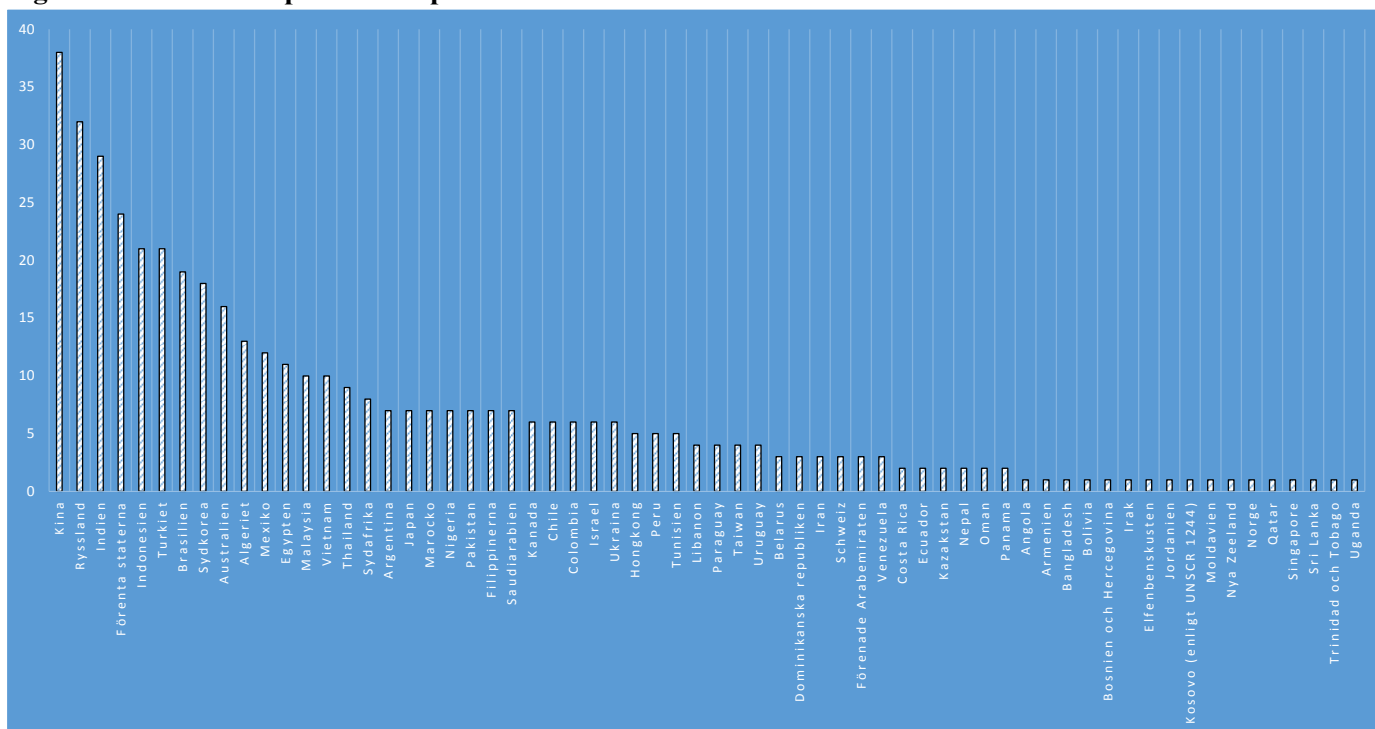
36 registrerade hinder finns på området *tjänster* och rör 20 olika tredjeländer. Den största tjänstesektor som berörs är transporter, med tio registrerade hinder, följt av finansiella tjänster, energi, posttjänster, företagstjänster, byggverksamhet, rekreation, distribution och övriga tjänster.

Figur 6: Typer av hinder 2022

Figur 7 nedan visar de handelspartner för vilka flest hinder registrerades 2022: **Kina** fortsatte att ha flest registrerade hinder, 38, följt av **Ryssland** (32), **Indien** (29), **Förenta staterna** (24) och **Indonesien** (21).

Figur 7: Antal hinder per handelspartner 2022

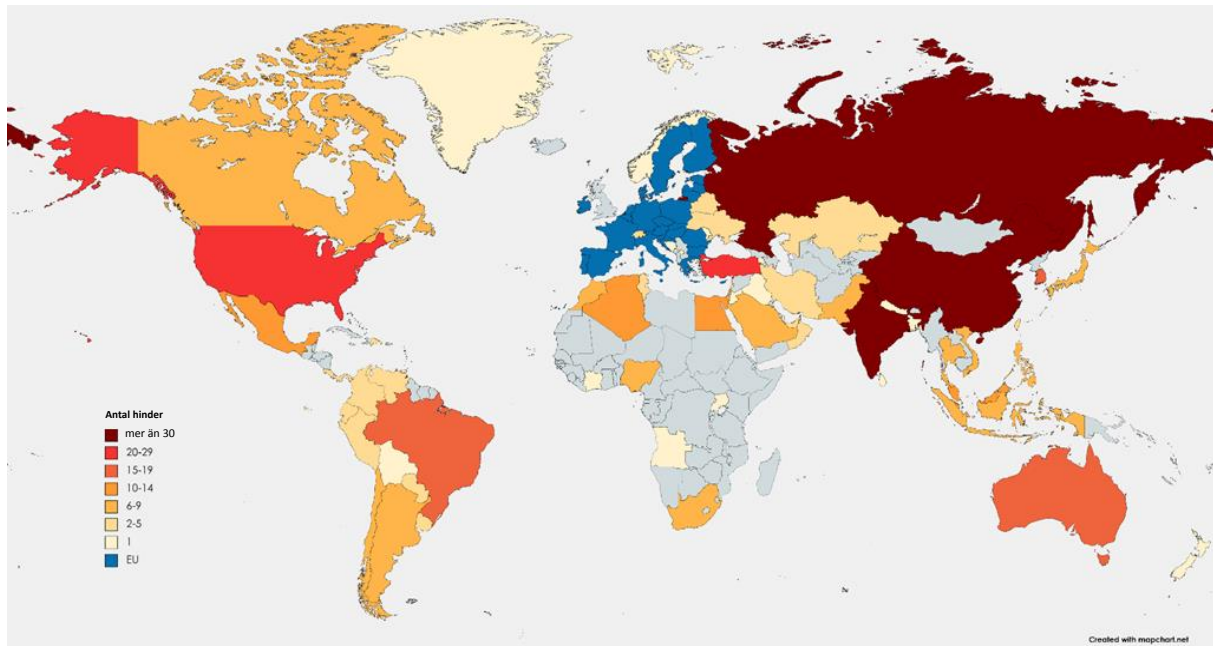

Detta återspeglar situationen 2021, förutom att Indien har bytt plats med Förenta staterna.

För Kina undanröjdes ett handelshinder.

Kartan i figur 8 nedan visar den geografiska spridningen av hinder i slutet av 2022. Utöver de som nämns ovan var tredjeländerna med minst tio hinder 2022 Brasilien (19), Sydkorea (18), Australien (16), Algeriet (13), Mexiko (12), Egypten (11), Malaysia (10) och Vietnam (10). Detta återspeglar situationen 2021, förutom att Australien och Algeriet har ytterligare ett hinder var.

Figur 8: Geografisk spridning av hinder per handelspartner (slutet av 2022)

B. Utvecklingen av handels- och investeringshinder under 2022

De vanligaste typerna av nya hinder var **sanitära och fytosanitära hinder och tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner** (tre nya registrerade hinder inom respektive typ), följt av **tekniska handelshinder och åtgärder som rör immateriella rättigheter**. Antalet nya sanitära och fytosanitära hinder låg kvar på en relativt låg nivå under 2022 (3), vilket även var fallet 2021 (2)⁶⁵, jämfört med antalet nya sanitära och fytosanitära hinder som registrerades 2020 (13).

I fråga om **antalet nya hinder** registrerades tio hinder 2022, vilket är 6 färre än 2021. Den nedåtgående trenden fortsatte således, även om minskningen var mindre dramatisk än mellan 2020 och 2021 (då de minskade från 41 till 16). Minskningen började 2021, delvis på grund av följderna av covid-19-pandemin. Minskningen av nya hinder som registrerats kan också ha samband med att granskningen av problemen *innan* de registreras har ökat sedan den gemensamma kontaktpunkten lanserades 2020 (se avsnitt IV.2 nedan).

⁶⁵ Minskningen under 2021 kunde delvis förklaras av att det inte förekom större utbrott av sjukdomar som afrikansk svinpest och mer allmänt av att företagen kämpade med konsekvenserna av covid-19-pandemin.

Tabellen nedan visar situationen 2022 jämfört med 2021.

Typ av åtgärd	Nya hinder ⁶⁶ 2022		Nya hinder 2021
Sanitära och fytosanitära åtgärder	3		2
Tekniska handelshinder	2		6
Tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner	3		2
Administrativa förfaranden	0		1
Tjänster och investeringar	0		1
Andra åtgärder ⁶⁷	0		2
Immateriella rättigheter	2		0
Offentlig upphandling	0		2
Exportskatter och exportrestriktioner	0		0
Totalt	10		16

När det gäller vilka **sektorer som påverkats mest** av nya hinder återspeglar 2022 situationen 2021: jordbruk och fiske är fortfarande den största kategorin, med fem nya hinder.

Typ av sektor	Antal nya hinder
Jordbruk och fiske	5
Övergripande	3
Vin och spritdrycker	1
Andra näringsgrenar	1
Totalt	10

När det gäller **den geografiska spridningen av nya hinder** förekom det största antalet i det södra grannskapet (4), följt av Latinamerika (2), Syd- och Sydostasien (3) och Nordamerika (1).

C. Hinder som undanröjts under 2022

Under 2022 undanröjdes **31 hinder i 19 partnerländer** (åtta färre än 2021). En kombination av olika strategier och instrument användes, bland annat diplomatiska kontakter och den institutionella ram som **bilaterala handelsavtal och WTO** erbjuder.

⁶⁶ Nya hinder är de som registrerats på Access2Markets under 2022.

⁶⁷ Andra åtgärder omfattar handelspolitiska skyddsinstrument och subventioner, åtgärder som påverkar konkurrensen och andra åtgärder som inte kan klassificeras i ovanstående kategorier.

Typ av åtgärd	Undanröjda hinder 2022	Undanröjda hinder 2021
Sanitära och fytosanitära åtgärder	14	15
Tekniska handelshinder	4	6
Tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner	4	6
Administrativa förfaranden	1	3
Tjänster och investeringar	3	2
Andra åtgärder*	3	1
Immateriella rättigheter	0	3
Offentlig upphandling	1	1
Exportskatter och exportrestriktioner	1	2
Totalt	31	39

År 2022 var **sanitära och fytosanitära hinder** återigen den största kategorin med 14 undanröjda hinder.

Att dessa hinder undanröjdes hade en direkt positiv effekt för EU-exportörer inom många sektorer, främst **livsmedelssektorn**.

- Efter att den amerikanska marknaden hade varit stängd för import av får- och getkött från EU under 24 år ändrade **Förenta staterna** till slut importvillkoren för får- och getprodukter för att anpassa dem till internationella normer. Detta gjorde det möjligt att gradvis återuppta exporten från EU.
- En skatt på 10 % som påverkade drycker från EU (särskilt öl) i **Costa Rica** togs bort av Costa Rica i februari 2023, efter fortlöpande bilaterala kontakter i de institutionella organ som inrättats inom ramen för associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika. EU:s ölexport till Costa Rica uppgick till 7 miljoner euro 2020, vilket innebär att en potentiell skatt på 10 % skulle motsvara 0,7 miljoner euro⁶⁸.

De näst vanligaste typerna av handelshinder som undanröjdes 2022 var **tekniska handelshinder** och **tullar och motsvarande samt kvantitativa restriktioner**.

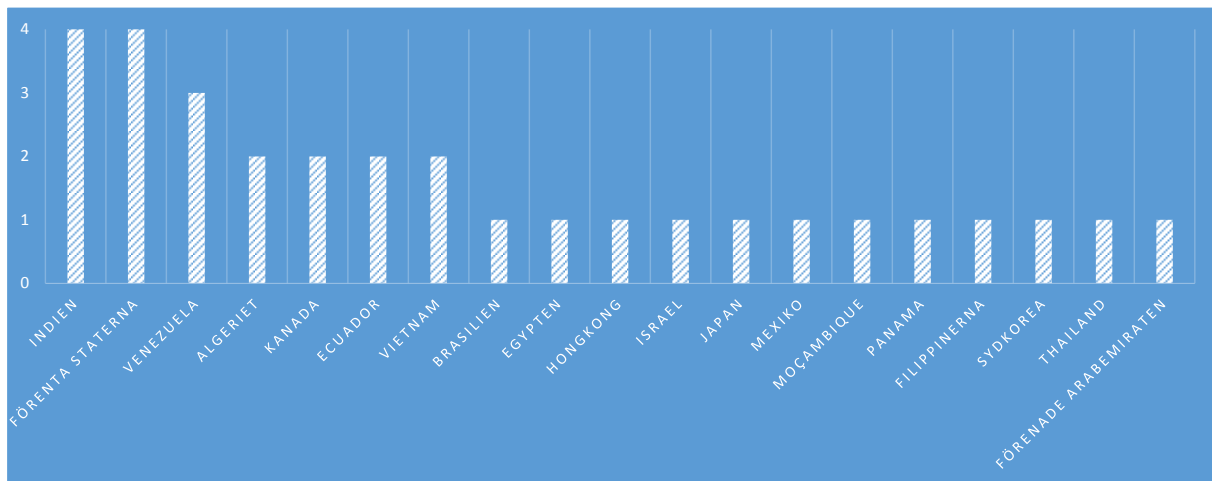
- Ett av de undanröjda hindren i **kategorin tekniska handelshinder** var det långvariga hindret kopplat till de tekniska specifikationer som **Hongkong** tillämpade från och med 2015 för minibussar i kollektivtrafik, vilket i praktiken blockerade exporten av Euro 6-minibussar från EU. Efter intensiva bilaterala kontakter, bland annat möten inom den strukturerade dialogen mellan EU och Hongkong, ändrades vägtrafiklagstiftningen i september 2022, vilket innebar att en marknad på i storleksordningen 200 miljoner euro öppnades för EU:s tillverkare.

⁶⁸ Källa: Europeiska kommissionen, GD Jordbruk och landsbygds-utveckling

- I kategorin **tullar och motsvarande hinder** undanröjdes de diskriminerande metoder som EU:s vin- och spritsektor utsattes för i *Moçambique*. Moçambique införde 2022 ett system med obligatorisk kontrollmärkning, där importerade alkoholhaltiga produkter måste betala en högre kostnad för märkningen än inhemska produkter. Efter ett intensivt arbete från kommissionens sida (som samordnades med medlemsstaterna och näringslivet) fastställdes i maj 2022 samma pris för märkningen för både inhemska och importerade produkter.

När det gäller **den geografiska spridningen** (dvs. antalet undanröjda hinder per handelspartner) framgår av figur 9 nedan att de helt eller delvis undanröjda hindren omfattade 19 av EU:s handelspartner. Till skillnad från 2021, då Sydkorea, Egypten och Kanada var de tre länder med flest undanröjda hinder (partner med handelsavtal), hamnade Indien, Förenta staterna och Venezuela (länder med vilka EU inte har ingått något förmånshandelsavtal) högst upp på listan 2022.

Figur 9: Antal hinder som undanröjts per partner (2022)

Figur 10 visar den breda grupp av sektorer som har fördel av arbetet med att stärka marknadstillträdet för EU-företag i tredjeländer. Den sektor där flest handelshinder undanröjdes var **jordbruk och fiske**, som stod för 45 % av alla undanröjda hinder. Sex av de undanröjda hindren tillhörde kategorin ”övergripande” (dvs. hinder som rör produkter inom mer än en sektor och därför inte kan hänföras till en enda sektor), medan tre av dem rörde **tjänstesektorn**. Fördelningen återspeglar i stort sett situationen 2021.

Figur 10: Antal hinder som undanröjts per bransch (2022)

Partnerskapet för marknadstillträde och dess inverkan under 2022

I arbetet med att komma till rätta med hinder har kommissionen ett nära samarbete med medlemsstaterna och berörda parter i EU. Samarbetet sker inom ramen för **partnerskapet för marknadstillträde**, som fortfarande en central del av strategin för att bekämpa handelshinder. I partnerskapet samlas regelbundet kommissionen, medlemsstaterna och EU:s näringslivsorganisationer i olika konstellationer. Handelspolitiska kommittén tar regelbundet upp genomförande- och efterlevnadsfrågor, bland annat hindren för att tillhandahålla den impuls och inriktning som krävs och samsynen mellan kommissionen och medlemsstaterna på prioriteringar, vad som behöver göras och var insatserna bör fokuseras⁶⁹.

Partnerskapets arbete under de senaste fem åren har återigen i stor utsträckning bidragit till att **frigöra EU:s exportpotential**. På det hela taget visade den ekonometriska analys som genomfördes av GD Handel att värdet på exporten från EU under 2022, tack vare att ett antal hinder undanröjts mellan 2017 och 2021, var 7 miljarder euro högre än det hade varit om hindren fortfarande hade funnits kvar.

⁶⁹ Se även kommissionens icke-officiella dokument om genomförandet och efterlevnaden av EU:s handelspolitik: <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fe51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/7103f3c9-2dc5-4bc5-be52-210c133802ca/details?download=true>.

IV.2 Den gemensamma kontaktpunkten

Motiv och process

När GD Handel lanserade **den gemensamma kontaktpunkten** den 16 november 2020 var det med två syften. Det första syftet var att göra det lättare för berörda parter i EU att informera kommissionen om nya potentiella handelshinder eller överträdelser av hållbarhetsåtaganden. I och med den gemensamma kontaktpunkten finns det nu **en kontaktpunkt** som berörda parter kan vända sig till för att rapportera sådana problem till kommissionen och få vägledning om den information som klaganden behöver lämna för att göra det möjligt att fastställa om det föreligger ett hinder och besluta om uppföljningen. Det andra syftet var att göra bedömningen av nya problem och uppföljningsprocessen mer effektiv och ändamålsenlig. Under vägledning av den ansvariga för efterlevnaden av handelsbestämmelserna samordnar den gemensamma kontaktpunkten bedömningen av klagomål och inrättar ”handläggargrupper” med relevanta experter för ärendena.

Processen kan illustreras med ett aktuellt exempel på ett klagomål om importrestriktioner som Egypten tillämpar.

Klagomål till den gemensamma kontaktpunkten avseende Egypten – remburs

I mars 2022 mottog den gemensamma kontaktpunkten ett klagomål om obligatorisk användning remburs som ett förhandsvillkor för betalning av import till Egypten för en rad olika varor. Åtgärden gjorde det möjligt för Egyptens centralbank att kontrollera tillgången till utländsk valuta för import genom att fördröja utfärdandet av remburs. Flera ekonomiska aktörer inom olika branscher i EU upplevde därför betydande förseningar i utfärdandet av remburs. Denna nya åtgärd ökade den administrativa bördan och kostnaderna, försenade importprocessen och begränsade i praktiken importvolymerna på grund av den begränsade utländska valuta som importörerna fick tillgång till.

När klagomålet tagits emot inrättade den gemensamma kontaktpunkten en handläggargrupp med experter, i vilken EU:s delegation i Kairo också ingick, för att bedöma klagomålet i detalj. Eftersom bedömningen visade att åtgärden var oförenlig med Gatt 1994 och associeringsavtalet mellan EU och Egypten registrerades hindret i Access2Markets. Kommissionen inledde därefter diskussioner direkt med de egyptiska myndigheterna på olika nivåer (t.ex. i WTO-forum och genom bilaterala kontakter inom ramen för associeringsavtalet) för att säkerställa att hindret snabbt undanröjdes. Till följd av detta avskaffade Egypten i januari 2023 det obligatoriska kravet på remburs som ett förhandsvillkor för betalning av import till landet. EU bevakar för närvarande om avskaffandet av kravet på remburs tillämpas fullt ut i praktiken.

Den gemensamma kontaktpunktens arbete underlättas genom **onlineformulär för klagomål** – ett för frågor om marknadstillträde och ett för frågor som rör handel och hållbar utveckling/det allmänna preferenssystemet. Båda finns tillgängliga i Access2Markets-portalen⁷⁰. Formulären är utformade så att GD Handel får tillräcklig information för att göra en första bedömning av den aktuella frågan och överväga hur den ska följas upp. Potentiella klagande kan vara osäkra på vilken information som krävs, om processen eller om de kan

⁷⁰ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/contact-form?type=COMPL_MA.

klaga utan att lämna fullständig information. För att hjälpa dem ger de operativa riktlinjerna⁷¹ för den gemensamma kontaktpunkten på GD Handels webbplats berörda parter vägledning om hur de ska lämna in klagomål. Kommissionen/GD Handel erbjuder också möten med klagande innan klagomålen lämnas in, och vid behov uppföljningar med dem när klagomålen har lämnats in. När tillräcklig information finns tillgänglig bedömer medlemmarna i handläggargruppen klagomålet och föreslår lämplig uppföljning för att lösa problemet. Kommissionen kan också vidta åtgärder på eget initiativ i situationer där inga formella klagomål om ett visst hinder har lämnats in.

Den gemensamma kontaktpunkten i siffror

Under 2022, **det andra halvåret** då den gemensamma kontaktpunkten var i bruk

- kontaktades den gemensamma kontaktpunkten 71 gånger, främst angående potentiella hinder för marknadstillträde (66), men även om potentiella överträdelser av tredjeländers hållbarhetsåtaganden (5),
- mottog den gemensamma kontaktpunkten totalt 48 externa klagomål från berörda parter i EU via Access2Markets-portalen (två angående handel och hållbar utveckling och resten angående marknadstillträde) och inledde sex klagomålsärenden på eget initiativ (om problem med marknadstillträde),
- har den gemensamma kontaktpunkten arbetat med ett antal föransmälningar som rör hållbarhet, varav tre resulterade i officiella klagomål under 2022.

Av de 48 externa klagomålen kom det stora flertalet (42) från näringslivet: 23 klagomål ingavs av EU-företag, 16 av europeiska handelsorganisationer och 3 av nationella handelsorganisationer. De sex återstående klagomålen ingavs av medlemsstater.

Kommissionen inledde på eget initiativ även sex klagomål om upplevda handelshinder.

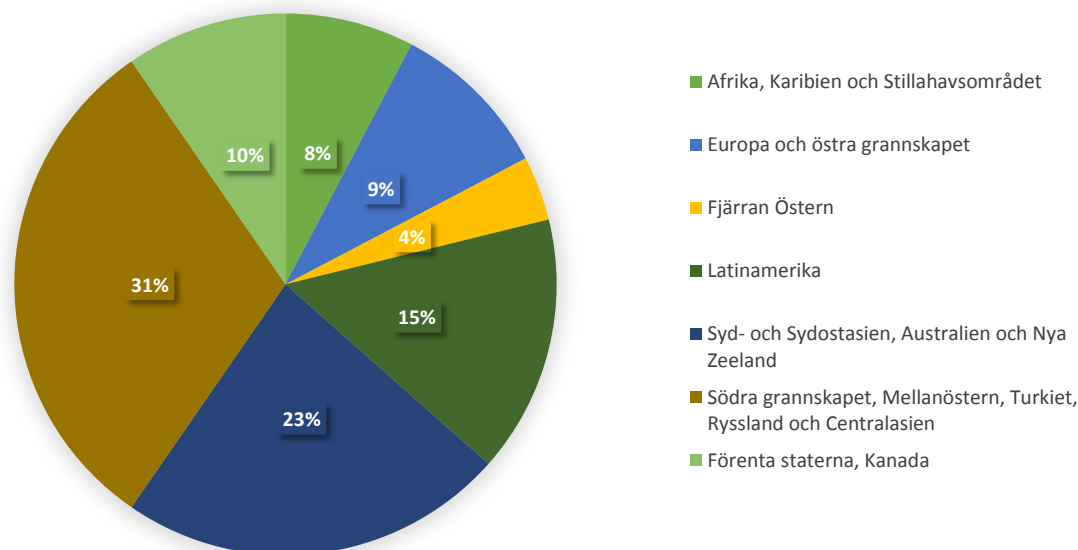
När det gäller **antalet kontakter och mottagna klagomål** noterades en ökning på 5 respektive 15 jämfört med 2021. När det gäller klagomålens **ursprung** återspeglar situationen 2022 i stort sett situationen 2021: näringslivsaktörer från EU utgjorde fortfarande den främsta kategorin av klagande, samtidigt som **medlemsstaternas klagomål fördubblades**, om än från en låg nivå (från 3 under 2021 till 6 under 2022).

När det gäller berörda **tredjeländer** mottog den gemensamma kontaktpunkten klagomål om hinder i 22 partnerländer i alla geografiska regioner, vilket framgår av figur 11 nedan.

---

⁷¹ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf.

Figur 11: Klagomål som mottagits av den gemensamma kontaktpunkten under 2022 per region

I linje med den trend som observerades 2021 rörde det högsta antalet klagomål 2022 återigen handelspartner i det södra och det östra grannskapet (12), som tillsammans med Turkiet (3) stod för 33 % av alla klagomål (en liten minskning från de 37 % som noterades 2021), följt av Syd- och Sydostasien (inklusive Australien och Indien) med tre klagomål och, på tredje plats, Latinamerika med två klagomål. Den gemensamma kontaktpunkten mottog endast ett klagomål som rörde Nordamerika.

V. Bilateralt och multilateralt säkerställande av handelsåtaganden: tvistlösning⁷²

Kommissionens strategi för genomförande och efterlevnad är inriktad på arbete med genomförande, förebyggande av potentiella hinder och hantering av faktiska hinder innan de etableras. För att detta arbete ska vara så effektivt som möjligt underbyggs det av kommissionens beredskap att vid behov driva rättsliga tvister.

V.1 Användning av tvistlösning

A. Tvistlösning inom WTO

Trots att WTO:s överprövningsorgan fortfarande var blockerat fortsatte EU sin verksamhet med tvistlösning inom WTO...

⁷² En detaljerad sammanfattning av i synnerhet WTO-ärenden som involverar EU som klagande eller svarande samt av ärenden som rör EU:s bilaterala avtal finns i den senaste utgåvan av översikten över EU:s pågående tvistlösningsärenden, som finns publicerad på GD Handels webbplats (<https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/dispute-settlement/>).

Trots att WTO:s överprövningsorgan har blockerats sedan 2019 gjorde EU under rapporteringsperioden framsteg i ett växande antal WTO-tvister med hjälp av **det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden**⁷³ (*det tillfälliga arrangemanget*) och **ad hoc-skiljeavtal**⁷⁴ som bygger på samma modell som det tillfälliga arrangemanget. I slutet av april 2023 omfattades 53 av de 164 WTO-medlemmarna av de 26 deltagarna i det tillfälliga arrangemanget. Japan är den senaste deltagaren och anslöt sig i mars 2023. Det första avgörandet inom det tillfälliga arrangemanget meddelades i december 2022 i ärendet DS591 (*Colombia – frysta pommes frites*).

Vid mitten av april 2023 hade EU inlett 110 av de 616 tvister som tagits upp av WTO sedan 1995. Bland de **offensiva WTO-tvister som EU gjorde framsteg i** under rapporteringsperioden finns följande⁷⁵:

- Förenta staterna – mogna oliver (DS577). Denna tvist gäller utjämningstullar som infördes på mogna oliver från Spanien under den tidigare amerikanska administrationen 2018, som konstaterades vara olagliga och där avgörandet blev bindande i december 2021. EU anser att Förenta staterna underlät att följa panelens slutsatser innan den ömsesidigt överenskomna tidsfristen löpte ut den 14 januari 2023, särskilt när det gäller konstaterandet om övervältring. Då inga framsteg gjordes i ansträngningarna att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning begärde EU den 28 april 2023 samråd med Förenta staterna inom ramen för ett efterlevnadsförfarande i enlighet med artikel 21.5 i överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning. Eftersom samråden inte löste frågan begärde EU den 14 juli 2023 att tvistlösningsorganet skulle inrätta en efterlevnadspanel för att avgöra om Förenta staterna hade löst frågan om övervältring i avgörandet från december 2021.
- Turkiet – läkemedel (DS583). Denna tvist gäller EU:s bestridande av vissa åtgärder från Turkiets sida som påverkar importen av läkemedelsprodukter. Samtliga anspråk avgjordes till EU:s fördel i panelrapporten av den 28 april 2022. Turkiet överklagade den 25 april 2022. Överklagandeförfarandet enligt artikel 25 i överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning grundades på ett ad hoc-skiljeavtal mellan EU och Turkiet. I juli 2022 bekräftade skiljemännen i stort sett panelens avgörande, i synnerhet att Turkiet måste avskaffa sin diskriminerande praxis (lokaliserings- och prioriteringsåtgärder) inom läkemedelssektorn. Efter att den rimliga tidsperiod som

---

⁷³ Genom detta arrangemang, som anmäldes till WTO i april 2020, säkerställs att de WTO-medlemsstater som deltar i det, även om överprövningsorganet är blockerat, ges tillgång till bindande och oberoende beslut i två steg i enlighet med WTO:s regler i alla tvister dem emellan. Varje WTO-medlem kan gå med i det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden så länge överprövningsorganet fortsätter att inte fungera fullt ut.

⁷⁴ Om en WTO-medlem med vilken EU har en WTO-tvist väljer att inte delta i det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden (vilket till exempel var fallet för Turkiet i två WTO-tvister, DS583 och DS595, se nedan).

⁷⁵ En detaljerad sammanfattning av i synnerhet WTO-ärenden som involverar EU som klagande eller svarande samt av ärenden som rör EU:s bilaterala avtal finns i den senaste utgåvan av översikten över EU:s pågående tvistlösningsärenden, som finns publicerad på GD Handels webbplats: [Circabc \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/trade/policy/instruments/tariffs/panels/)

överenskommit med Turkiet löpte ut den 25 april 2023 övervakar EU nu Turkiets åtgärder för efterlevnad.

- Colombia – frysta pommes frites (DS591). Denna tvist gällde slutgiltiga antidumpningsåtgärder som Colombia införde i november 2018 på import av frysta pommes frites från Belgien, Tyskland och Nederländerna. Efter att WTO-panelen hade antagit en rapport till förmån för EU ingav Colombia ett överklagande inom ramen för det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden. Skiljemännens slutliga och bindande avgörande av den 13 december 2022 var till förmån för EU. Den 14 mars 2023 enades parterna om en rimlig tidsperiod för Colombia att genomföra rekommendationerna i skiljemännens avgörande. Den löpte ut den 5 november 2023.
- Egypten – importregistrering (DS609). Denna tvist gäller de registreringskrav som Egypten infört för 29 varukategorier, däribland jordbruks- och livsmedelsprodukter, kosmetika, leksaker, textilier, kläder, hushållsapparater, möbler och keramiska plattor. Dessa krav förefaller oförenliga med Egyptens åtaganden enligt WTO-avtalen om tull och handel (Gatt 1994), om jordbruk och om importlicensförfaranden. Den 26 januari 2022 begärde EU samråd inom WTO, varefter Egypten åtog sig att införa och tillämpa betydande förbättringar av registreringsprocessen. EU bevakar för närvarande hur det ändrade registreringssystemet fungerar för att kontrollera om det gör det möjligt att återuppta handelsflödena till Egypten, och tar de kontakter som krävs med Egypten.
- Kina – varor och tjänster (DS610). Denna tvist gäller diskriminerande handelsmetoder som Kina har tillämpat mot Litauen sedan december 2021. De åtgärder som berörs omfattar de kinesiska tullmyndigheternas avslag på ansökningar om import från Litauen, importrestriktioner som påverkar multinationella företag som använder insatsvaror från Litauen samt en minskning av den kinesiska exporten till Litauen. EU anser att dessa åtgärder är diskriminerande och olagliga enligt WTO:s regler. Som en del av samma grupp av åtgärder införde Kina även fullständiga importförbud för alkohol, nötkött, mejeriprodukter, stockar och torv som transporteras från Litauen, med hänvisning till påstådda fytosanitära skäl. Åtgärderna drabbar handeln och leveranskedjorna inom EU och påverkar den inre marknadens funktion, bland annat genom att tvinga fram marknadsjusteringar. EU uppmanade upprepade gånger Kina att avskaffa restriktionerna för Litauens export till Kina och återställa normala handelsflöden, men utan resultat. Efter samråd mellan parterna den 15–16 mars 2022, som inte ledde till en tillfredsställande lösning, begärde EU den 7 december 2022 att en WTO-panel skulle tillsättas, vilken inrättades den 27 januari 2023. Arbetet med sammansättningen av panelen pågår.
- Kina – förbud att väcka eller vidhålla talan (DS611). Denna tvist rör främst kinesiska åtgärder som inverkar negativt på skyddet och hävdandet av immateriella rättigheter. Från och med augusti 2020 har kinesiska domstolar utfärdat beslut om förbud att väcka eller vidhålla talan – så kallade anti-suit injunctions – för att hindra EU-företag

med standardessentiella patent att hävda sina rättigheter utanför Kina. Kinesiska domstolar använder också hotet om dryga böter för att avskräcka europeiska företag från att vända sig till utländska domstolar. Följden av detta blir att europeiska högteknologiska företag hamnar i ett kraftigt underläge när de försöker hävda sina rättigheter. Samråd mellan EU och Kina ägde rum i april 2022 men ledde inte till en ömsesidigt tillfredsställande lösning. En panel inrättades den 27 januari 2023 och sammansattes den 28 mars 2023.

- Indien – tullar på IKT-produkter (DS582). Denna tvist gäller tullar som Indien tillämpar på informations- och kommunikationsteknikprodukter (IKT-produkter). Tullarna har införts successivt sedan 2014, trots att Indien förbundit sig till ett system med tullfrihet i enlighet med tillämpningen av ITA-1 i WTO:s förteckning över bundna tullsatser. Panelens rapport delgavs alla WTO-medlemmar och offentliggjordes den 17 april 2023. I rapporten konstaterade panelen att Indiens tullar på upp till 20 % strider mot WTO:s mest grundläggande regler, dvs. Indiens tullåtaganden, och därmed är olagliga. I rapporten ställde sig panelen bakom alla EU:s anspråk i denna tvist, och rapporten bör i princip antas av tvistlösningsorganet inom 60 dagar efter det att den delgetts alla WTO-medlemmar.
- Indonesiens exportförbud för nickelmalm (DS592). Denna tvist gäller ett exportförbud som Indonesien har infört för nickelmalm och krav på inhemsk bearbetning som påverkar nickelmalm och järnmalm. EU bestred åtgärden i WTO och begärde i januari 2021 att en panel skulle inrättas. Den 30 november 2022 fastställde panelen att Indonesiens exportförbud och krav på inhemsk bearbetning för nickelmalm stred mot WTO:s regler och inte omfattades av något av de möjliga undantagen, och ställde sig bakom alla EU:s anspråk. Den 8 december 2022 överklagade Indonesien panelens rapport ”till ett rättsligt tomrum”, dvs. till WTO:s icke-fungerande överprövningsorgan. Indonesien gick inte med på något arrangemang som alternativ till det icke-fungerande överprövningsorganet för att pröva överklagandet, till exempel att ansluta sig till det tillfälliga flerpartsarrangemanget för skiljedomsförfaranden eller ingå ett ad hoc-skiljeavtal i enlighet med artikel 25 i överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning, trots kontinuerliga kontakter på alla nivåer under 2022. Mot bakgrund av WTO-panelens slutsatser och Indonesiens överklagande till det icke-fungerande överprövningsorganet, vilket i praktiken blockerar en slutlig och bindande lösning av tvisten, överväger kommissionen att vidta lämpliga och proportionerliga motåtgärder som svar på Indonesiens överträdelse och har inlett ett offentligt samråd om eventuell användning av genomdrivandeförordningen för att hjälpa kommissionen att bedöma behovet av och parametrarna för eventuella handelspolitiska åtgärder.

Under rapporteringsperioden **fortsatte EU också att göra framsteg i defensiva WTO-tvister som andra parter har inlett mot unionen**, däribland följande:

- Turkiet – skyddsåtgärder för stål (DS595). Denna tvist gäller den skyddsåtgärd för stål som EU införde i februari 2019. I panelens rapport av den 29 april 2022 bekräftades

att skyddsinstrumentet kan användas som svarsåtgärd på den globala stålkrisen, men konstaterades att EU:s skyddsåtgärd på tre punkter inte var tillräckligt motiverad. Efter antagandet av den slutliga rapporten den 31 maj 2022 enades EU och Turkiet om en rimlig tidsperiod för efterlevnad, och den 16 januari 2023 lämnade EU in en lägesrapport som informerade WTO:s medlemmar om antagandet av den åtgärd som krävs för att följa rekommendationerna och avgörandena i denna tvist.

- Indonesien – palmolja (DS593) och Malaysia – palmolja (DS600). I båda tvisterna, som inleddes separat av Indonesien (december 2019) respektive Malaysia (januari 2021), ifrågasätts vissa åtgärder som antagits av EU och vissa medlemsstater inom ramen för EU:s direktiv om biodrivmedel, eftersom de senare påverkar palmolja och oljepalmbaserade biodrivmedel från dessa länder. Malaysia och Indonesien hävdar att dessa åtgärder är oförenliga med WTO-avtalen om tekniska handelshinder, om tullar och handel (Gatt) och om subventioner och utjämningsåtgärder. I båda fallen inrättades paneler och förfaranden pågår.
- Sydafrika – citrusfrukter (DS613). Denna tvist gäller EU:s fytosanitära ordning för import av citrusfrukter från Sydafrika. Sydafrika hävdar att EU:s åtgärder förefaller oförenliga med WTO-avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder och med vissa bestämmelser i Gatt 1994. Den 22 juli 2022 begärde Sydafrika samråd med EU i WTO. Samrådet ägde rum den 15 och 16 september 2022, men ledde inte till en tillfredsställande lösning. Förfarandet pågår.

B. Bilateral tvistlösning

EU inledde inga nya bilaterala tvister under 2022, men fortsatte att övervaka handelspartnerns efterlevnad av expertpanelernas rapporter och framförhandlade överenskommelser...

- **Sydkorea – arbetsmarknadsåtaganden**. Sydkorea gjorde ytterligare framsteg i genomförandet av expertpanelens avgörande från januari 2021⁷⁶, som meddelades i enlighet med kapitlet om handel och hållbar utveckling i handelsavtalet mellan EU och Sydkorea. Tre grundläggande konventioner trädde i kraft i Sydkorea under 2022, närmare bestämt konventionen om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten (nr 87), konventionen om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten (nr 98) och konventionen om tvångs- eller obligatoriskt arbete (nr 29). För mer information, se avsnitt II.2 punkt C ovan.
- **Södra Afrikas tullunion (Sacu) – skyddsåtgärder för fjäderfä**. Denna tvist reglerades av tvistlösningsbestämmelserna i det bilaterala avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och staterna i Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC). Den gällde en skyddsåtgärd rörande export av frysta kycklingdelar från EU som Sacu (Sydafrika, Botswana, Namibia, Eswatini och Lesotho) införde i september 2018 och

---

⁷⁶ Panelrapporten utfärdades den 20 januari 2021 och finns på [Circabc \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/circabc)

som hade lett till en betydande minskning av EU:s export av fjäderfä till Sacu. Skiljenämnden avgjorde i sin slutliga rapport av den 4 augusti 2022 till EU:s fördel och konstaterade att skyddsåtgärden inte var proportionerlig och gick längre än vad som var nödvändigt för att förhindra eller avhjälpa den allvarliga skadan eller störningen. Dröjsmålet mellan utredningen och antagandet av skyddsåtgärden var dessutom alltför långt och inte i linje med det ekonomiska partnerskapsavtalet EU–SADC. Även om skyddsåtgärden löpte ut i mars 2022 utgör skiljenämndens rapport ett prejudikat som ska följas av Sacu och hindrade Sacu från att förlänga den aktuella skyddsåtgärden.

- **Algeriet – flera handelsbegränsande åtgärder.** Den 24 juni 2020 inledde EU ett tvistlösningsförfarande mot Algeriet inom ramen för associeringsavtalet mellan EU och Algeriet i vilket man ifrågasatte fem åtgärder (olagliga skyddstullar, importförbud för bilar, importlicenssystem, tullar på 129 produkter och betalningsrestriktioner inom sjötransportsektorn). Som ett resultat av EU:s ansträngningar att hitta en förhandlingslösning under samråden har tre av de fem åtgärder som bestridits avskaffats (tullar, olagliga skyddstullar och betalningsrestriktioner). I december 2022 drog Algeriet tillbaka de olagliga importtullarna (DAPS) för alla produkter som omfattas av associeringsavtalet mellan EU och Algeriet. I november 2022 ändrade Algeriet dessutom den rättsliga ramen för bilimport. Under tiden har Algeriet också infört ett nytt tillståndssystem för import, som är utformat som ett rullande importförbud som för närvarande tillämpas på en förteckning med nästan en halv miljon produkter, samt andra sektoriella handelshinder (t.ex. nya halalkrav för jordbruksbaserade livsmedel) som stör handelsflödena mellan olika sektorer. Ytterligare åtgärder som begränsar handel och investeringar vidtas regelbundet, vilket gör företagsklimatet på plats oförutsägbart och icke-transparent. Kommissionen övervakar noga situationen och är fortfarande oroad över utvecklingen när det gäller införandet av nya åtgärder under 2022 och inledningen av 2023.
- Slutligen påverkade Rysslands provocerade och omotiverade anfällskrig mot **Ukraina** landets förmåga att följa skiljenämndens avgörande i en bilateral tvist inom ramen för Ukrainas associeringsavtal med EU om ett ukrainskt förbud mot export av vissa typer av timmer.

V.2 Nya skiljedomare för tvister inom ramen för EU-avtal

I december 2020 hölls en offentlig ansökningsomgång för att förnya reserven av skiljedomare och den separata reserv av experter på handel och hållbar utveckling för tvistlösningspaneler inom ramen för de handelsavtal som EU är part i. Som ett led i ansökningsförfarandet granskade en urvalsgrupp bestående av erfarna internationella domare och akademiker kandidaterna för att bekräfta deras lämplighet för utnämning. De framgångsrika kandidaterna informerades i maj 2022, och förteckningar över de nya reserverna av behöriga kandidater

offentliggjordes i juni 2022⁷⁷. Kommissionen kommer att utnyttja dessa nya reserver för att föreslå utnämningar av skiljedomare och experter på handel och hållbar utveckling i särskilda fall, eller för på förhand överenskomna förteckningar över skiljedomare i enlighet med relevanta bilaterala avtal med tredjeländer. Rådet kommer att fatta det slutliga beslutet om dessa förteckningar. I linje med åtagandet om lika representation i skiljedomsförfaranden kommer kommissionen att sträva efter att säkerställa en jämn könsfördelning i förteckningar över skiljedomare och experter eller i enskilda tvister, och kommer att uppmana handelspartnerna att göra detsamma.

---

⁷⁷ <https://circabc.europa.eu/ui/group/7fc51410-46a1-4871-8979-20cce8df0896/library/3b8c3460-b8f5-4bd2-8e32-08b68cf4d834>.